

Vlada v Washingtonu začela s pogajanjmi, da se nadaljuje CWA delo

Washington, 26. januarja. Kot je sedaj določeno, prenehajo vsa CWA dela z dnem 1. maja. To pomeni, da bo s 1. majem odsvoljenih od vladnih del približno 4,000,000 delavcev. Vlada je bila mnenja, da bo do tedaj dovolj drugih del odprtih za brezposelne, poleg tega pa trdi vlada, da ji je nemogoče potrošiti nadaljnje milijone za CWA dela, ne da bi v kratkem zmanjkalo denarja. 4,000,000 CWA delavcev je dobivalo približno na teden \$70,000,000, kar znese v desetih tednih \$700,000,000, in v enem letu bi zneslo ogromno svoto nad \$3,500,000,000. Vendar je vlada začela z gotovimi pogajanjmi, da se CWA dela raztegnejo preko 1. maja. Pogajanja se vodi na sledeči podlagi: 1. CWA delavci ostanejo na delu v onih mestih, kjer je brezposelnost velika. Delali bi do 1. junija ali mogoče dalj. 2. V farmerskih mestih bi se CWA delo opustilo, toda pod pogojem, da dobijo CWA delavci delo na farmah. 3. Znižajo naj se plače CWA delavcev tako, da ne bodo imeli delodajalci v mnogih mestih priliko za pritožbe, češ, da ne morejo dobiti delavcev, ker CWA bolje plačuje. 4. Kongres mora dovoliti nadaljnje svote za plačila CWA delavcem. Na vsak način Roosevelt dela te dni na načrtu, da se CWA dela ne odpravijo nenadoma.

Zedinjene države bodo začele graditi največjo mornarico v mirnih časih

Washington, 26. januarja. Da razmere med Japonsko in med Zedinjenimi državami niso nad vse prijazne se sklepa iz tega, ker je poslanska zbornica odobrila mornariško predlogo, glasom katere se bo začelo graditi več vojnih ladij v Ameriki kot kdaj v mirnih časih. Za vojno mornarico je bilo dovoljenih milijone za CWA dela, ne da bi v kratkem zmanjkalo denarja. 4,000,000 CWA delavcev je dobivalo približno na teden \$70,000,000, kar znese v desetih tednih \$700,000,000, in v enem letu bi zneslo ogromno svoto nad \$3,500,000,000. Vendar je vlada začela z gotovimi pogajanjmi, da se CWA dela raztegnejo preko 1. maja. Pogajanja se vodi na sledeči podlagi: 1. CWA delavci ostanejo na delu v onih mestih, kjer je brezposelnost velika. Delali bi do 1. junija ali mogoče dalj. 2. V farmerskih mestih bi se CWA delo opustilo, toda pod pogojem, da dobijo CWA delavci delo na farmah. 3. Znižajo naj se plače CWA delavcev tako, da ne bodo imeli delodajalci v mnogih mestih priliko za pritožbe, češ, da ne morejo dobiti delavcev, ker CWA bolje plačuje. 4. Kongres mora dovoliti nadaljnje svote za plačila CWA delavcem. Na vsak način Roosevelt dela te dni na načrtu, da se CWA dela ne odpravijo nenadoma.

V glavnem mestu so začeli Slovencabanka z neusmiljeno vojno proti CWA izkoriščevalcem

Washington, 26. januarja. Justični oddelek vlade je začel danes z obširno preiskavo v grafitu, ki se je vršil v CWA administraciji in okoli nje. Ena oseba je bila danes že aretirana. Administrator Hopkins je danes izjavil, da so prišli na sled ogromni sleparji pri CWA upravi. Poveverilo se je v kratkem času nad \$100,000 javnega denarja. V Washingtonu se silno jezijo, da je prišlo do tega, ker so bili mnenja, da imajo poslovni sistem tako upeljan, da grafitarji ne bodo mogli blizu. Seveda, če se pomisli, da je takorekó preko noči prišlo štiri milijone ljudi v vladno službo v 48. različnih državah in tisočih različnih mestih, se lahko pričakuje, da pride do zmede in do nesporazuma, in tu pasem do grafit. Vendar je administrator Hopkins silno srdit. Izjavil je, da bo justični oddelek vlade poskrbel za grafitarje in kontraktorje, dočim bo sam skrbel, da pridejo notranji uradniki CWA organizacije pravici v roke. Značilno je, da iz države New York je najmanj pritožb, mnogo več pa iz malih držav.

Slovenska banka

Sinoči se je vršila seja delničarjev North American Trust banke. Delničarji so soglasno sklenili, da se gre s predloženim načrtom za reorganizacijo banke naprej. Prihodnji teden bodo vsi delničarji poklicani na banko, kjer bodo povedli, za koliko podpišejo delnic v reorganizirani banki. Mnenje je bilo na seji, da naj sedanji delničarji podpišejo za najmanj \$50,000 delnic in za drugo se bo opiralo na vlagatelje, da podpišejo. Vsak, kdor misli kupiti delnice, sedanji delničar ali vlagatelj, lahko že sedaj pride na banko in tam pokaže, koliko delnic bo kupil. S tem se razume, da bo plačal delnice le tedaj, če bo podpisal kapitala za \$125,000. Če se ne bo dovolj podpisalo, seve se vrne vsakemu denar, če ga je že plačal na delnico. Delničarji so tudi izvolili odbor treh mož, ki bo delal z odborom vlagateljev, da se ta načrt izpelje v najkrajšem času, in da se slovenska banka odpre. V ta odbor so bili izvoljeni: Anton Grdina, John Gornik in Wm. Vidmar. Odbor vlagateljev bo pa pozneje izbral svoj tozadevni odbor treh mož.

Militarizem japonske vlade silovito napadan v parlamentu v Tokio

Tokio, 26. januarja. Ko so člani japonskega kabineta včeraj oddali parlamentu svoja poročila glede bodočih načrtov japonske vlade, so privolili, da jih posamezni člani parlamenta tozadevno vprašujejo. In pojavilo se je več anti-militaristov, ki so japonskim ministrom postavili jako neprijetna vprašanja. Največ vprašanje je moral odgovorjati minister za tujezemske zadeve Koki Tirota. Poslanec Futaara je najprvo kritiziral japonsko vlado, ker dovoljuje tiskanje hujšajočih plakatov, v katerih se hujska na vojno, prerokujejo vojno in povečuje militarizem. Zlasti je povdarjal neki daljši članek, ki je bil tiskan v nekem mesečniku, in v katerem članku se natančno opisuje kako bo prišlo do vojne med Zedinjenimi državami in Japonsko, kako se bo vojna vodila in da bo končno Japonska zmagala. Odgovarjal je minister za domače zadeve, ki je izjavil, da se vlada pripravlja, da v bodoče kontrolira take publikacije. Drugi poslanec je zopet izjavil, da je sedanja japonska vlada lahko hvaležna, ker je odstopil vojni minister Araki, ki je deloval kot bomba v ministerstvu in spravljal vlado v zadrego z neprestanimi vojskimi pripravi.

Kongres je začasno sprejel predlog, da se bogate ljudi visoko obdavi

Washington, 26. januarja. Odslek zbornice poslancev za "pota in sredstva" je pogojno sprejel načrt, da se zvišajo dohodninski davki. Toda dočim ne bodo obdavčili onih, ki dobivajo izpod \$7,000.00 letnih dohodkov, pa nameravajo toliko bolj zvišati davke za bogatejše sloje prebivalstva. Kar se tiče nižje plačanih oseb, ostanejo davki kot so dosedaj. Samske osebe, ki zaslužijo \$1,000 na leto ali manj, ne plačajo nobenega davka. Enako poročene osebe, ki zaslužijo \$2,000 na leto ali manj, so izvzete od davka, poleg tega pa imajo pravico odtrgati \$400.00 od davka za vsakega mladoletnega otroka. Ali v kratkih besedah povedano: Vsi oni, ki so dosedaj služili manj kot \$7,000 na leto, jim bo dohodninski davek nekoliko nižaj, oni pa, ki zaslužijo nad \$7,000 na leto, jim bo davek zvišan. Na primer, kdor je leta 1932 zaslužil \$20,000, je plačal \$886.00 dohodninskega davka, kdor je pa v letu 1933 zaslužil isto svoto, bo plačal po novem proračunu \$1,092.00 dohodninskega davka.

Nobenega izkoriščanja ne sme biti, zatrjuje NRA administrator Johnson

Worcester, Mass., 26. januarja. General Hugh Johnson, NRA administrator, je danes v posebnem govoru izjavil, da 90 odstotkov pritožb, ki trdijo, da NRA izkorišča male trgovce in podjetnike, prihaja iz onih krogov, ki sami izkoriščajo delavce s tem, da jim plačujejo sramotno nizke plače. Johnson je jasno povedal včeraj, da bo NRA administracija točno gledala, da se enaka izkoriščanja popolnoma odpravijo. NRA ni bila ustvarjena, da bi se kdo radi nje bogatil na ta način, da bi računal visoke cene za svoje izdelke, na drugi strani bi pa plačeval preuizke plače svojim uslužbencem. Ostalih deset procentov pritožb je pa upravičenih v toliko, ker so pravilniki za dotične obrti ali trgovine pomanjkljivi. To je bil vzrok, da je predsednik imenoval posebno komisijo, ki bo natančno preiskala te vrste pritožbe in bo tudi odpravila vzroke za take pritožbe. Končno je general Johnson izjavil, da je prepričan, da vsa znamenja kažejo, da se depresija umika. Bančni položaj je rešen, krediti so večji, zaposlenje večje, prodaja blaga se je povišala. "To so fakta," je dejal general Johnson, "in sleherni državljan je lahko prepričan, da je vlada na delu, da posteno reši težavne probleme."

Jako važno za Slovence v 32. vardi

Mr. Anton Vehovec, naš slovenski councilman v 32. vardi nam sporoča: Nabral sem že nad 2,000 podpisov na prošnjo na mestno vlado, v kateri se zahteva, da se upelje 24 urna voznja na dan po Waterloo Road do 185. ceste. Ta voznja je jako potrebna, da nujno potrebna za vse stanovalce v ondotni okolici. Tozadevna peticija je bila vložena zadnji pondeljek v odseku za transportacijo. Zasljanje o tej prošnji se bo vršilo v pondeljek, 29. januarja, ob 2. uri popoldne v City Hall. Kdor koli ima še kaj prošenj za podpise, naj jih prav gotovo prinese do nedelje na dom councilmana Vehovca. Tem potom pa se pozivlje vse državljane, da pridejo v največjem številu v pondeljek ob 2. uri v City Hall, ko se vrši zasljanje za bus po Waterloo Road. Več vas bo prišlo, večji vtis boste naredili. V City Hall vprašajte za councilmana Vehovca in pokazali vam bodo prostor, kjer se zberete. Pridite vsi, komur le dopušča čas.

Mora iti cerkev

Iz bližnjega Dover, Ohio, se poroča, da je župan Helmamm obsodil tam nekega 20-letnega Walter Koonsa, da mora tekom prihodnjih šest mesecev iti vsako nedeljo v cerkev, ali pa bo šel v ječo in plačal \$125.00 globe. Fant je v pijanosti razgrajal.

Nov scrip denar

Mestne in okrajne oblasti so dale tiskati nov scrip denar, ki je malo večji od prvega in tiskan na trdnjem papirju. Za \$1,000,000 scripa je bilo tiskanega.

Graduiranci South šole

Naši graduiranci na South High višji šoli so: Virginia Jerele, Mary Smiljanich in John Tratar. Iskrene čestitke!

Po operaciji

Mrs. Marjanca Knaus, 3916 St. Clair Ave., je prestala težko operacijo v bolnici. Obiski so zaenkrat zabranjeni.

Kitajci prerokujejo vojno Rusov, Japoncev

Geneva, 25. januarja. Iz dobro poučenih kitajskih virov se naznanja, da nameravajo Japonci v kratkem urediti na Ruse v sevnem Kitajski. To se bo zgodilo kmalu potem, ko bo kronan novi kralj kraljevine Mančukuo. Pomanjkanje denarja je edini vzrok, da Japonci niso že prej napadli Rusov.

Politika v kopalščih

Dr. L. L. Rodgers, zamorski zdravnik, aktiven demokrat, je skušal te dni dobiti primeren večer v Portland kopalšču na 46. cesti in Scovill Ave. Toda republikanci, ki so gospodarji v kopalšču, so zavrgli dr. Rodgersa, rekoč, da nimajo na razpolago nobene dvorane, so vse oddane, za celo leto, kar seveda ni res. Reklji pa so, če pokliče republikanskega councilmana Finkle, da se "pomenijo." Dr. Rodgers je poklical Finkla, pa ničesar dosegel. V mestnih kopalščih bi morali imeti vsi brez razlike, razven politični krogi, enake pravice, kajti kopalšča so podpirana z davki vseh slojev.

Mrs. Apolonija Mevžek

Poročali smo že, da je umrla ena najbolj poznanih rojakin v Clevelandu, Mrs. Apolonija Mevžek, svoje čase jako poznana slovenska babica, ki je prinesla na svet stotine zdravih slovenskih otrok. Dostavljamo še, da je ranjka prispela v to deželo pred 32. leti. Bila je članica društva sv. Vida št. 25 K. S. K. J. in Oltarnega društva sv. Kristine. Pogreb ranjke se vrši v pondeljek ob 8.30 dopoldne iz hiše njene hčerke, 19703 Keewane Ave., v cerkev sv. Kristine, potem pa na pokopališče sv. Pavla pod vodstvom August F. Svetek. Blagi ranjki ženi naj bo rahla ameriška zemlja. Iskreno sožalje družini in vsem sorodnikom.

Smrtna kosa

Nenadoma je preminul danes jutraj rojak Frank Baraga, 1043 E. 70th St. Za pogreb bo skrbel Jos. Zele in Sinovi pogrebni zavod. Podrobnosti poročamo v pondeljek.

Tri velesile so se zavzele za Avstrijo, da jo branijo pred Nemčijo

London, 26. januarja. Vse gotovo se bo Anglija pridružila Franciji in Italiji v prizadevanju, da se reši Avstrijo, kateri grozi podjarmljenje od strani nemških nacijev. Tako laška kot francoska vlada je izjavila že pred tedni, da sta na razpolago Avstriji, in sedaj bo tej zvezi pristopila najbrž tudi Anglija. Angleški kabinet je posvetil včeraj več ur posvetovanju, kako naj se prepreči oborožen spopad med avstrijskim vojaštvom in med nemškimi naciji. Avstrijska vlada je včeraj nujno apelirala na angleško vlado za politično in gospodarsko pomoč, da Avstrija ohrani svojo neodvisnost. Angleški kabinet je sklenil, da počaka odgovora iz Berlina na protest avstrijske vlade v Berlinu radi neznesne nacijske kampanje v Avstriji. Ako nemški odgovor na avstrijski protest ne bo zadovoljiv, tedaj bodo vse tri velesile skupno nastopile napram Hitlerjevi vladi v Nemčiji.

Preiskava pijanosti

Ognjegasni načelnik Granger še ni pripravljen s svojim poročilom glede pijanosti ognjegascev v slučaju požara, ko je zgorela mlada Slovenka Mrs. Laboda. Granger je vodil tajno preiskavo tozadevno, toda priče so se pritožile, da jih pri preiskavi Granger brutalno napada, nakar je mestna zbornica sklenila, da upelje svojo lastno preiskavo, neodvisno od načelnika Grangerja. Granger je bil poklican pred councilmanski odslek, toda ni pričal, rekoč, da mora najprvo "spopolniti" svoje poročilo glede pijanosti ognjegascev. To poročilo bo "spopolnjeno" v enem tednu ali v dveh, je izjavil načelnik Granger. Med tem bomo napeto čakali izida te preiskave.

Graduiranci

422 učencev in učenk bo graduiralo te dni v treh višjih mestnih šolah.

Tudi Estonija dobila fašistsko vlado

Tallinn, Estonija, 26. januarja. Danes ob polnoči je bila rojena nova fašistska država v Evropi. Ministerski predsednik Paets je glasom odločbe plebiscita od zadnjega otroka prevzel predsedništvo dežele. Glasom ustave ima Paets pravico sam delati postave ali pa prepovedati postave narejene od parlamenta. Ima tudi pravico razpustiti parlament.

Žalostna vest

Mrs. Ana Hudoklin, 1245 E. 59th St., je dobila iz starega kraja žalostno vest, da ji je v Družinski vasi, fara Bela Cerkev, 7. januarja umrla ljubljena mati Jozefa Vovko, rojena Krhin. Starja je bila 80 let. Ko se je lansko leto Mrs. Hudoklin nahajala na obisku v domovini, je ranjka s svojim možem obhajala zlato poroko. V domovini zapušča zalujočega soproga, hčerko Pepco, sina Antona, ki je poslovođa konsumne trgovine v Trbovljah, v Ameriki pa žalujočo hčerko Ano. Naj bo blagi pokojni lahka domača zemlja!

Rooseveltove ples

Nad 27,000 vstopnic je že prodanih za ogromni Rooseveltove ples, ki ga priredijo delavci v torek, 30. januarja, v velikem mestnem avditoriju. Vstopnica je \$1.00. Ples se priredi v počast rojstnega dneva našega predsednika. Najbrž bodo morali odpreti še nekaj drugih mestnih dvoran, da se bo lahko vsem postreglo.

Grozdje in koline

Po prijaznem dekletu nam je poslal farmer Mr. Jerry Strojin januarske koline, poleg tega pa tudi tri precej velike grozde od lanskega pridelka, še jako sveže in okusne. Nov dokaz o izvrstni kakovosti grozđa naših slovenskih farmerjev. Prav lepa hvala, Jerry in Mary!

* Newyorški župan La Guardia je zbolel.

V nedeljo velika farna zabava v Collinwoodu

Kot nekakšen zaključek predstavnih veselnic priredili collinwoodskih društev, bo v sredo, 28. januarja, v slovenskem domu na Holmes Ave., veliko zabavo, katere dobiček se bo naklonil slovenski župniji v Collinwoodu. Možje in žene so v ta namen razdelili izkaznice po hišah. Za vsakega z izkaznico bo vstop prost; vsem ostalim, ki ne bodo imeli izkaznic, se bo računalo 25c vstopnine. Za omenjeno zabavo je že vse potrebno pripravljeno. Jed in vsakovrstna pijača se bo dobila za zmerno ceno. Mladim ljudem in sploh vsem plesateljnim tudi naznanjamo, da se bo plesalo v obeh dvoranah. V spodnji dvorani bo igral Jankovičev orkester, v zgornji pa se bodo vrтели po zvokih Mr. Kljunove harmonike. Prepričani smo, da bo prireditve vsakomur ugajala. Bo popolnoma neprisliljena, in vsakdo bo lahko izbral družbo, kakršno bo hotel. Zabava bo imela značaj piknika pod streho. Komur ne bo ugajalo na plesišču, bo sedel za mizo, in če se bo naveličal sedeti, bo šel tja, kjer se toči dobra in še precej močna kapljica. Na zabavi bo tudi kompletan zbor pevškega društva "Ilirija." In ker to ne bo koncert, jim bo lahko vsakdo pomagal, seveda, kdor ima glas in posluš. Tako bo zadovoljen vsakdo in mu ne bo žal za par centov, ki jih potroši na zabavi. Saj bo šlo vse v korist slovenske cerkve v Collinwoodu. Pridite jutri v Slovenski dom na Holmes Ave! Začetek ob 7. uri zvečer.

Domaja zabava

Društvo "Na Jutrovem" št. 477 S. N. P. J. priredi nocoj večer domačo zabavo v Slov. Del. Dvorani na Prince Ave. Svirala bo domača godba, za vse goste bo pa izvrstno preskrbljeno.

Graduiranci West Tech

Na West tehnični višji šoli so graduirali sledeči: Mary Copič, Louis Fabjan, Gertrude Kolar, Mary Samich in Charles Spolarich. Naše iskrene čestitke mladim učencem.

Mrs. Pečjak v Genevi

Iz bolnice se je vrnila dobro poznana Mrs. Jennie Pečjak, soproga slovenskega farmerja Mr. John Pečjaka v Geneva, O. Prijatelji so prošeni, da jo obiščejo.

Prodajali pijače

Policija je ponovno naredila pogon na nepostavne prodajalce opojne pijače in aretirala 14 čseb.

Nocoj k vdoman

Prijetno domačo veselico priredi nocoj večer Klub Slovenskih Vdov v Knausovih dvoranah. In seveda, ker je predpust, vabijo vdove vse vdovec in tudi fante, no ja, saj je pri Klubu precej mladih vdov. Le pridite, nikomur ne bo žal. Krofov, potic in vsakovrstnega družega dobrega prigrizka ne bo manjkalo, pa tudi zalilo se bo z najboljšim. Za ples bodo igrali Hojerjevi bratje, potem pa za veste, da se bo dobro vrtilo. Klub Slovenskih Vdov prijazno vabi k obilni udeležbi.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00. Za Evropo, celo leto \$8.00. Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada \$5.50 per year; Cleveland by mail \$7.00 per year
U. S. and Canada \$3.00 6 months; Cleveland by mail \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid by carriers \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
Single copies 3 cents. European subscription \$8.00 per year

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 23, Sat., Jan. 27, 1934

The Native's Return

Na ogled smo dobili knjigo z gornjim naslovom, katero je spisal rojak Mr. Louis Adamič.

Ko smo zadnjič napisali par besed o Adamičevem delu "Death in Carniola," so zagnali nekateri slovenski listi v Ameriki, kot Prosveta in Enakopravnost tak krik, kot bi mi devali mladega Adamiča iz kože. In vendar smo povedali samo svoje mnenje in prav nič ne vemo, od kdaj je v svobodni Ameriki zabranjeno človeku javno povedati svoje mnenje.

Nič zato! Od več strani smo dobili zatrdilo, da smo dobro povedali.

Sedaj pa nekaj o najnovejši Adamičevi knjigi "The Native's Return." V tej knjigi opisuje Adamič svoje vtise, ki jih je dobil na svojem obisku v Jugoslaviji prošlo leto. Iz knjige se vidi, da jo je pisal komunist, ali če hočete: radikalec, socialist. Po našem mnenju knjiga ni bogve kako veliko književno delo, ampak je bolj prekucijske vsebine, kjer pisatelj prorokuje padec kralja Aleksandra, ozir. sedanje- ga režima v Jugoslaviji.

Ta knjiga bo gotovo silno razveselila današnje sovražnike Jugoslavije, ki preže na vseh mejah na njo, torej če je hotel pisatelj Adamič to doseči, je gotovo dosegel.

Slovenski listi v Ameriki, ki postavljajo Adamiča v tron, prinašajo odlomke iz ameriških časopisov, kjer hvalijo Adamiča in njegovo delo. To za nas nima nobenega pomena, ker nam ni važno, kako so vzeli Američani to Adamičovo knjigo, ker jo ti sodijo le po njeni obliki, ne vedo pa ne, če je pisal ali če piše Adamič resnico o Jugoslaviji ali jo ne. Kaj pa je Američanom znanega o naši Jugoslaviji?

Naj bi šel kak ameriški Slovenec v Ljubljano in tam napisal knjigo o Ameriki, bi jo tudi v Ljubljani hvalili, če bi bila knjiga v obliki in jeziku lepa, čerudi naj bi bilo v knjigi še toliko bedastost, za katere ve pa le oni, ki so mu razmere v deželi znane. Vzeti pa moramo knjigo mi Slovenci v toliko, kolikor imamo. Če smo jemljemo, ker je mi, k smo prišli iz stare domovine, torej so soditi o tej Adamičevi knjigi in ne Američani.

Nam ni mar, kaj mislijo in pišejo Američani o Adamičevi knjigi, pač pa nam je mar kaj misli o tem večina naših ljudi. Preberite v današnjem listu članek Rev. M. Slajeta, Mr. M. I. Laha, Jožeta Grdine in opombe Rev. Omana v svojih "Spominih," pa boste dobili odgovor na Enakopravnost z dne 22. januarja, ko piše o "duševnih pritlikavcih, ki se zbirajo okrog A. D. in ki si na pobalinski način prizadevajo, da bi ga potom nesramnega namigavanja diskreditirali pred lastnim narodom."

Kdo hoče g. Adamiča diskreditirati? Diskreditiral se je sam. Kdo mu je pa kaj jemal časti in slave v prvih njegovih delih? Nihče, ker je tudi on pustil slovenski narod pri miru. Kadar pa zakikirika kdo naših rojakov in nas hoče pred ameriško javnostjo sramotiti, pa tega ne bomo mirno gledali, pa naj si smo pri g. Grillu, uredniku Enakopravnosti, tudi "duševni pritlikavci," ki ne sežemo g. Adamiču niti do gležnjev.

Kdor hoče zagovarjati Adamičevo delo, naj ne dela to z golido in kolom (te besede rabi g. Grill), ampak naj pride na dan z dokazi, da je imel Adamič prav, kar je pisal o Slovincih.

Knjiga se lepo bere in človek, ki nima pojma o naši zemlji in o Jugoslaviji, bo, seveda, vse vzel za resnico, kar je pričakovati. Američan bo verjel, kar piše Adamič o veri pri nas na kmetih, da duša ranjkih živi na drugem svetu isto življenje, kot ga je v življenju, da kadri šnopa, preklje obrezuje itd. Američan bo verjel, ko piše Adamič, da pri nas dajejo rokodelcem v krsto seboj njegovo orodje: čevljarju kopita, mizarju obličje itd. V grob devajo mrliču živež in steklenice vina.

Kolikor nam je znano, teh običajev ali "vere" v Sloveniji ni, dasi piše Adamič, na je to v navadi "everywhere in Yugoslavia." Mogoče je Adamič slišal kje o kakih vražah, kar je potem zamenjal za vero. Toda vraža in vera sta dve različni stvari in še precej različni.

Well, Adamič je radikalec, torej ne verje ničesar, zato menda se je hotel nekoliko ponorčevati iz naših starih ljudi, češ kako navni so ti naši ljudje!

Ne moremo razumeti, zakaj je Adamič tako pačil naša imena. Zakaj je pri njem Ljubljana: Lublyana, nam ne gre v glavo. Naj bo knjiga namenjena komurkoli, ime mesta ali kako drugo ime, se naj bi zapisalo tako, kot se piše in ne povtarjati. Saj tudi če kdo zapiše kako grško besedo, jo zapiše z grškimi črkami in nič drugače. V starem kraju tudi pišejo, na primer Washington, Chicago in Ne Vašington ali Čikago.

Tudi ne vemo, čemu je pisal Jože z Yozhe, Miha z Mikha, Janez z Yanez. Prav lahko bi bil Američanom v par vrsticah pojasnil naše strešice na č, š in ž in jim povedal, da č je č, š je š in ž je ž. Če bi Slovenec pisal knjigo o Američanih, bi tudi zapisal "all right" in ne orajit, kvečjemu če bi povedal kako se izgovori.

Naj naša mladina bere to knjigo, pa ne bo vedela, če pomeni Mikha res Miho, če je Lublyana res Ljubljana itd.

Če bomo dali torej naši mladini to knjigo v roke, jo bo treba najprej poučiti, da kar piše Adamič o veri naših ljudi v stari domovini, je čisto navadna bajka in nič drugega in ji

povedati, da naša mesta in naša imena se te pišejo tako, kot jih piše Adamič.

Glede trpinčenja političnih zločincev v Jugoslaviji, da jim zatikajo šivanke za nohtove, je treba v zvezi zelo rezervirano. Da ne postopajo z njimi preveč hlastsko, bo morda pa že res. Adamič naj kar stopi v kako policijsko stražnico v Ameriki, pa bo videl, kako tam postopajo policisti z ljudmi, kadar jima dajejo takozvani "third degree." Torej "trpičenje" bi si bil Adamič lahko ogledal kar v New Yorku in bi mu ne bilo treba hoditi v Jugoslavijo.

Dalje tudi ne moremo razumeti, zakaj Adamič še vedno rabi besedo Carniola za našo Slovenijo. Naj bi se tudi Američani navadili, da je sedaj Slovenia in ne Carniola.

Knjiga za nas Slovence nima nobenega pomena, za Američane pa menda tudi ne, ker bodo čbili čisto napačne pojme o naši domovini, čeprav se tega ne lodo zavedali. Ampak, ko bo Američan knjigo prebral, bo zbrisal iz svojega srca vse, kar je še kdaj lepega slišal o Jugoslaviji. Sodil bo, da je preprosto ljudstvo najmanj in tisočlet zaostalo kar se tiče vere, drugače pa da vlada policija in vojaštvo, ki brani narodu do napredka in ga drži v kleščah.

Adamič se v tej knjigi ni izkazal kot pisatelja, ki piše s pisateljsko fantazijo, ampak kot socialista ki ne verje nič in mu je vsaka oblika države, razen socialistična — bunk.

Taka je naša sodba o tej knjigi in jo re vsiljujemo nikomur. Udarili bodo zopet po nas: Jontez, Earbič, Enakopravnost in Prosveta, ki zagovarjajo svojega ipostola. Kaj nas briga! Saj so udarili celo po osebi, ki si je usodila reči, naj se počaka z naročitvijo knjig toliko časa, da se bo videlo kakšna bo. Že takrat so vpili, da nima nihče pravice kritizirati Adamičevih knjig. Lepa je ta, da bi človek niti svojega mnenja ne smel povedati več.

Kdor hoče, naj knjigo kupi, hasni ne bo imel od nje nobene, kvečjem pomilovalen nasmehljaj.

Iz življenja naših pionirjev

UREJUJE A. G.

Dostikrat sem bila od dela tako utrujena, da ko sem molzla krave, me je edino krava z repom toliko opominjevala, da nisem zaspala pri molzni. V poletnem času smo morale vstajati že ob štirih zjutraj in ob desetih ali še kasneje zvečer smo morale sekati še zelenje za prašiče za drugi dan.

Ko sem služila pri Matijetu v Laščah, se še spominjam, da se je vršila nekoč velika slavnost ravno tam pred cerkvijo. Takrat so postavljali spomenik pisatelju Levstku. Takrat smo zaklali sio kokoši in ne vem še koliko rac, puranov, več telet in kaj še vse. Štiri kuharice so bile na delu in koliko še drugih, ki so pomagale.

Oh, kako smo imeli včasih dobre čase, čeprav smo včasih težko in dolge ure delale, pa je bilo včasih le kaj zabave. Ravno tisti gospodar mi je večkrat rekel: "Micka, tebi ni treba v Ameriko!" Res mi ni bilo treba in še danes mislim, da bi bila na boljsem, da bi bila ostala doma. In kako se je me ni potem godilo v Ameriki. Še dobro se spominjam, da sem morala spati pod stopnicami.

Tole vas bo tudi gotovo zanimalo. Ko sva služili s kuharico v Laščah pri imenovanju hiši, je prišlo pismo iz Amerike za to kuharico od nekega Prijatelja. Ta ji je pisal: "Nikar več ne služite tam na kmetih, kjer se morate mučiti in težko delati. Pridite sem v Ameriko, tukaj vam ne bo treba delati, marveč boste hodile okrog s parazolčki in v klobukih." To pismo nam je kar sapo vzele. Takoj smo bile vse pripravljene za odhod: medve s kuharico in še dve drugi dekletli. Imela sem prihranjenega kakih 300 goldinarjev, torej več kot sem potrebovala. Moja mati so me pa še silili, naj grem v Ameriko, ker so vedeli, da če grem, mi ne bo treba šteti dole in ne dati bale.

Naj povem še to, da sem se enkrat skoro poročila. Bili so že oklici, ko mi svetujejo mati, naj ga ne vzamem. Nasvet matere sem upoštevala in poroko odpovedala. Plačala sem kar je bilo stroškov, pa je bila stvar pozabljena.

Nasedle smo torej tistemu pismu, da bomo v Ameriki sara, ne hrane in ne denarja. Ko se je rodil otrok, ni bilo denarja, da bi plačali babico. Res da nas tam čaka velika sreča. Oh, kakš so nas doma blagroskali in za srečne šteli, da gremo v Ameriko. Ampak kakšno je bilo razočaranje, ko smo prišle sem, to je pa druga stvar."

Potem je pripovedovala naša pionirka, da so potovale mesec dni. Vozile so se na nekem starem parniku, kjer je bilo toliko uši, da so potnike skoro do kosti ogledale. Koliko so potniki takrat prestali od teh nadležnih živalic! Vso obleko so kar v morje pometali, ko so prišli do ameriške celine. Tako so prišle sem ne kot gosposke gosposčične, ampak kot prave zapuščene reve. Kaj je bilo tistemu človeku, ki jim je pisal in slikal lepo življenje tukaj?

Najprej so si morale poiskati takaj službe in to so jo dobile, še miso bile take službe kot v Laščah. Prvo službo je dobila naša pionirka pri Šinkovcu, kjer je služila po 75 centov na teden. Pravi, da je bila vesela, da je dobila vsaj to službo, saj se ni vedela kam drugam obrniti.

Druga služba je bila pri Močovem Urbanu, kjer je bilo po 20 fantov na stanovanju. Tukaj je bila plača po \$8.00 na mesec. Takrat so gospodarji jako štedili in tako celo služkinje niso dobile dovoljne hrane. Enkrat ji je rekel gospodar: "Meni daj meso, ti imej pa kosti!" Toda Micka je enkrat obrnila drugače in sama pojedla meso, kosti je položila pa pred gospodarja, rekoč: "Pa ti enkrat pokusi, kako kosti teknejo!"

Naša pionirka je tiste cente skrbno hranila in kmalu je videla, da se ji ne bo treba bati stradanja. Služila je polna štiri leta, čeprav je imela mnogo snubačev. Toda Micka je izbirala, dokler je ni vprašal pravi. To je bilo pred 41. leti, ko jo je vprašal za roko Janez Novak, doma iz Podgore pri Dobropoljah. Poročila sta se v češki cerkvi na Broadwayu.

"Pa se tega ne bi bila vzel," pravi Mrs. Novak, "da se nisem zanašala nanj, da me bo peljal nazaj v staro domovino, kjer je imel svoje posestvo. Rada bi se bila vrnila domov, da bi videla še mater in tudi delo na kmetiji mi je bolj ugajalo kot pa v mestu.

Tisti "parazolčki" so prišli v rabo šele potem, ko sva se poročila in je nastopila tista kriza, ko ni bilo stanovanja in ne denarja, ne hrane in ne denarja. Ko se je rodil otrok, ni bilo denarja, da bi plačali babico. Res da nas tam čaka velika sreča. Oh, kakš so nas doma blagroskali in za srečne šteli, da gremo v Ameriko. Ampak kakšno je bilo razočaranje, ko smo prišle sem, to je pa druga stvar."

Prvo stanovanje smo imeli na Lakeside Ave. in 33. cesti, kjer je bila prva slovenska naselbina. Potem smo se naselili na St. Clair in 33. cesti, kjer smo ostali dvajset let. Imeli smo deset sob in najemnina je bila samo deset dolarjev na mesec.

Najprej se nama je rodil sin Karol, ki je umrl že čez dve leti in pol. Druga je bila hčerka Mary, ki je še danes pri meni, potem sin Louis, ki je tudi še pri meni; sin Anton je utonil v jezeru, ko je bil star 12 let in zadnja je bila hčerka Rozzi, ki je tudi še pri nas. Vsi so še samski in prav zadovoljno živimo skupaj."

Opazil sem, da se govori v hiši samo slovensko in otroci kažejo, da se zavedajo, da je mati samo ena in kadar te več ne bo, je ne more nadomestiti ves svet. Radi tega jo pa tudi ljubijo in spoštujejo in mati jim rada pripoveduje svoje doživljanje in kako je bilo v stari domovini.

Novakova hiša se nahaja na 10560 Remington Ave., blizu vzhodne 105. ceste in železniške postaje. Hiša je v zelo tihem kraju, obdana z drevjem. Povsod biva naš narod in povsem mestu je razkropljen. Tih življenje žive tisti, ki so nam delali podlago sedanje velike slovenske metropole. Veliko so trpeli in ko jih človek posluša, bi skoro ne mogel verjeti, da so mogli prestati toliko hudega in niso obupali.

Naši pionirki Mrs. Mariji Novak pa želimo še mnogo zadovoljnih let v krogu njenih pridnih otrok.

Premalo se zanimamo

Euclid, O.—Ko sem čital dopis rojaka Mr. J. Grdina, so mi prišle na misel seje kluba Jugoslovanskega kulturnega vrta, ki so bile tako slabe obiskovane. To je očiten dokaz, da se narod premalo zanima za ta kulturni vrt. Ko sem šel kot zastopnik društva sv. Cirila in Metoda št. 191 KSKJ nabirat nove podporne člane, ali veste koliko sem dobil — en sam ubogi dolar in pa polno vrečo kritike, katera mi je dala polno bolj razmišljati, kaj je bilo upravičeno kritizirati in kaj ne. Tukaj je treba agitacije v časopisju in osebn. Brez ozira kakšne barve je časopis in ako se kaj napravi, nam bo v ponos in ako hočemo kaj napraviti, bomo pripravljani na žrtve od strani celokupnega naroda. Zato mora imeti vsak rojak priliko povedati svoje mnenje. Treba je, da se stvar malo bolj oživi v časopisih in na društvenih sejah. Ako je potrebno, naj se tudi skliče javen shod, ker celokupni narod bo plačal in celokupni narod naj odločuje. Nimam namena nič kritizirati, še manj pa koga napadati, ker stvar v resnici izgleda, kakor da bi se delalo pod klobukom in zato lahko vsak razvidi, da je nekaj narobe.

Sedaj naj mi bo dovoljeno izraziti svoje skromno mnenje še nadalje. Slavnih mož imamo dovolj: pesnikov, duhovnikov, književnikov, pisateljev in raznih narodnih buditeljev, ki so vsi veliko storili za naš narod. Narod naj izbira potom svojih organizacij in društev, pa naj si izberejo Petra ali Pavla ali pa Janeza. Ako komu ni po volji tisti, ki je sedaj odbran, naj sugestira drugega, ker čas beži in ako se bo še nekaj časa cincalo, boste tiste cente porabili za papir in znamenje in bo potem vse skupaj zaspalo.

Kar se pa tiče Mr. Adamičeve knjige in ker sem imel sam priliko prepričati se, kaj je napisal v Harper's Magazine, je pa že od sile, da hoče narod, iz katerega je sam izšel, poriniti nazaj v paganstvo. Morda imajo kje še kake stare vraže, ki so ostale iz paganskih časov, ki pa nimajo dandanes nikakega

pomena in tudi narod ne veruje vanje. Mr. Adamič jih je, kakor se vidi, tako prikrojil in zapisal ter si nataknil povečevalno steklo, da je večje zapisal. Ali ne ve Mr. Adamič, da imajo tudi drugi narodi razne stare, tem podobne običaje, v katere pa prav malo verujejo? Ali si je nalašč izbral najprej lastni narod, da smeši njegovo versko prepričanje? Potem mu pa prinese in ponuja na krožniku knjigo, da jo čita, mogoče z ravno isto vsebino, kjer bo mogoče naslikana gorila, kako pestuje in neguje kranjskega rdečega Janeza. Smešno!

Frank Stefančič.

Slovanska gostoljubnost

Cleveland (Collinwood), O.—Ni dolgo, kar sem čitala v časopisu, da se namreč naša lepa prijaznost in gostoljubnost nekako opušta. Toda temu ni tako, vsaj tukaj pri nas ne. Sama sem se prepričala pred nekaj dnevi, ko sva s prijateljico Mrs. Jaklič nabirali za našo cerkev ter spotoma vabili in delili tikete za zabavo, katero priredijo skupna društva fare Marije Vnebovzete na 28. januarja v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vesela sem, da smem reči, da naša lepa gostoljubnost in prijaznost še živi med nami. Še so Slovenci postrežljivi in še so radodarni. Seve če ni, niti vojska ne vzame, pravi naš star pregovor. Prišli sva v slovenske hiše, kjer so imeli bolnega gospodarja in mogoče nikakega zaslužka, pa so nas vseeno nadvse prijazno sprejeli. Izkazali so nama pravo domačo prijaznost ter pogostili z jedajo, pa tudi pijačo. Vsa čast taki lepi navadi. Radi tega se nadvse iskreno zahvaljujemo Collinwoodčanom za prijaznost in se gotovo vidimo na zabavi 28. januarja v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Vabljeni ste vsi Collinwoodčani na to zabavo. Le pridite, da se bolj spoznamo med seboj in da bo več zabave. Nič zato, če bo vaš žep za en kvodriček lažji, ko se boste vračali od zabave domov, saj boste imeli zavest, da ste storili svojo dolžnost. Potem bomo pa zapeli tisto lepo pesmico: Kdor dolžnosti svoje stori, lahko spi... Tukaj je treba agitacije v časopisju in osebn. Brez ozira kakšne barve je časopis in ako se kaj napravi, nam bo v ponos in ako hočemo kaj napraviti, bomo pripravljani na žrtve od strani celokupnega naroda. Zato mora imeti vsak rojak priliko povedati svoje mnenje. Treba je, da se stvar malo bolj oživi v časopisih in na društvenih sejah. Ako je potrebno, naj se tudi skliče javen shod, ker celokupni narod bo plačal in celokupni narod naj odločuje. Nimam namena nič kritizirati, še manj pa koga napadati, ker stvar v resnici izgleda, kakor da bi se delalo pod klobukom in zato lahko vsak razvidi, da je nekaj narobe.

Sedaj naj mi bo dovoljeno izraziti svoje skromno mnenje še nadalje. Slavnih mož imamo dovolj: pesnikov, duhovnikov, književnikov, pisateljev in raznih narodnih buditeljev, ki so vsi veliko storili za naš narod. Narod naj izbira potom svojih organizacij in društev, pa naj si izberejo Petra ali Pavla ali pa Janeza. Ako komu ni po volji tisti, ki je sedaj odbran, naj sugestira drugega, ker čas beži in ako se bo še nekaj časa cincalo, boste tiste cente porabili za papir in znamenje in bo potem vse skupaj zaspalo.

Kar se pa tiče Mr. Adamičeve knjige in ker sem imel sam priliko prepričati se, kaj je napisal v Harper's Magazine, je pa že od sile, da hoče narod, iz katerega je sam izšel, poriniti nazaj v paganstvo. Morda imajo kje še kake stare vraže, ki so ostale iz paganskih časov, ki pa nimajo dandanes nikakega

Edini jasen žarek danes je Roosevelt

New York, 25. januarja. — Sem je došel dr. C. M. Joad, dekan filozofskega oddelka londonske univerze, ki se nahaja prvič v Ameriki. Dr. Joad je izjavil: "Iniciativa in gonilna sila za napredek, katerega izvaja danes predsednik Roosevelt, je prijel okoliščine za vrat in pokazal, da je človek lahko še vedno mojster položaja. Pokazal je, da še vedno kontroliramo uporniški gospodarski ustroj. Četudi se mu vse to ne bo posrečilo, je njegova zasluga v boju za človeške pravice in obstanek neminljiva."

Če verjamete al' pa ne.

Zadnjič enkrat me je znanec povabil, naj grem z njim domov, da bom pokusil novega, ki ga je pravkar skuhal.

Pokusil sem ga in prijatelj me vpraša:

"No, kako se ti zdi, bo?"

Ko sem prišel po dolgem času do sape, sem mu rekel:

"Pri tejle pijači so potrebni pa najmanj trije možje."

"Kako to misliš?" me zvedava vpraša.

"Eden, ki bo pil, eden, ki bo pivca držal in eden, ki mu bo nalival."

Po svetovni vojni je prišlo povelje, da ne sme nikdo skrivati nobenega orožja doma. Dali so prebivalstvu rok, do katerega je moral vsak izročiti skrito orožje. Po preteku tega roka so hodili pa orožniki od hiše do hiše in spraševali ljudi, če imajo še kaj orožja.

Tako prideta dva orožnika do neke hiše in vprašata gospodarja:

"Ali imate pri vaši hiši kaj nevarnega orožja?"

Možak se pa obrne proti kuhinji in zakliče:

"Stara, pridi sem in pokaži žandarjema svoj jezik!"

Pri bogatem trgovcu so imeli zelo luštano služkinjo. Trgovčeva soproga nekega dne slučajno zve, da sta njena dva sina že večkrat vzela služkinjo zvečer za "good time" in sicer enkrat eden, drugič drugi. Ponošna gospa se je zelo prestrašila, ko je zvedela, da se njena sinova, tako bogate in čislane hiše spozabita tako da leč, da vzameta navadno služkinjo v gledišče in na plese. Le kaj bo, kadar ali če zve oče o tem! To bo popotanje v hiši, da bo vse v kraj letelo. Zato sklene, da sinova ostro posvari in jima dokaže njiju nesmiselno početje.

Prime v roko zdaj enega sina, zdaj drugega, toda fanta trdovratno tajita, da bi sploh bila kdaj zvečer zunaj z služkinjo. Ko mati vidi, da pri sinovih ne opravi ničesar, prime trdo v roke služkinjo in jo vpraša z najprijaznejšim glasom:

"Povej mi, Ančka, kar naravnost, s katerim naših fantov greš rajne ven, z Mirkotom ali Jankotom?"

"Veste, gospa," reče dekle po kratkem premišljevanju, "najrajši grem ven z Jankotom, toda kadar pa greva ven z vašim možem, takrat pa niti nič škoda denarja."

Zadnje nedeljo pa niste bili pri maši, kako to?" je vprašal župnik kmeta, ki ga je srečal zunaj vasi.

"Nak, nisem bil, gospod župnik. Bilo je tako vreme, da bi niti psa ne pustil iz hiše, zato sem ostal doma, sem pa ženo poslal v cerkev, da je za oba molila."

"Včeraj sem bral, da ne bodo več postavljali brzozavnih drog in še te, ki so sedaj postavljene, bodo pobrali proč."

"Ej, to pa ni prav, da bodo vzeli moškimi edino oporo, kadar gredo ponoči domov."

NAŠA POSTREŽBA

je moderna, vestna in popolna v vsakem oziru; tisti, ki to vedo iz izkušnje, bodo jamčili dejstvo, da se ne dobi tozadevno boljše postrežbe, ne glede na ceno.

Obenem so pa naše cene jako zmerno. Vsek se lahko poslužite naše postrežbe, ne glede na njegovih finančnih razmer.

August F. Svetek

SLOVENSKI POGREBNIK

478 E. 152nd Street

KENmore 2016

TEDENSKA PRILOGA "AMERIŠKE DOMOVINE"

Gospodarsko-politični tedenski pregled

ZEDINJENE DRŽAVE

Jedro predsednikove poslanice kongresu z ozirom na dolar Zedinjenih držav je sledeče:

1.) Zlatega denarja naj se ne kuje več. V bodočnosti naj se hrani vse zlato, ki tvori garancijo ameriškega denarja, v obliki zlatih palic. To zlato se sme uporabiti v bodočnosti edino v kritje mednarodnih trgovskih bilanc. (Ta korak ni povzročil presenečenja. Povpraševanje po zlatem denarju je izredno le v slabih časih, kot trgovsko plačilno sredstvo pa ima zlat denar v normalnih časih le malo vrednosti in praktičnosti).

2.) Zvezno zakladništvo naj prevzame od Zveznih rezervnih bank vse zlato. Te banke naj dobe v zameno zlate izkaznice. Te izkaznice bi znesle skupno 3.560.000.000 dolarjev (vrednost zlatih skladov teh bank v izmeri 100c dolarja). V bodočnosti pa bi te izkaznice veljale samo v novih dolarjih. Ako bi se tedaj znižala vrednost dolarja na polovico, bi federalne rezervne banke dobile za svoje zlate izkaznice le polovico zlata, ki so ga oddale državnemu zakladništvu. Druga polovica bi ostala zvezni vladi kot nekaj "dobiček." Kljub temu, da predsednik trdi, da ima še moč storiti ta korak, vendar je hotel še ponovno dobiti pritrdila kongresa.

3.) Kongres naj takoj določi, da se ne bo vrednost dolarja, ki se ga hoče revalorirati, določila nad 60c vrednosti predsednikovega dolarja. Predsednik je imel moč znižati dolar do 50c vrednosti, a vendar je določitev natančne cene odložil. (Takoj ko je predsednik prečital svojo poslanico kongresu, je državno zakladništvo dvignilo ceno domačemu zlatu od 34.06 dolarjev za unco na 34.45 dolarjev. Vrednost dolarja po prvotni ceni bi bila 60c. Ob enem je zakladništvo objavilo, da ne bo zlata več kupovala RFC, pač pa newyorška Zvezna rezervna banka. Zlata denarna podlaga Zedinjenih držav vključuje tudi zlato federalnih rezervnih bank, znaša 4.300.000.000 dolarjev. "Dobiček" zveznega zakladništva od revaloracije je bil v slučaju, da bi znašala vrednost dolarja 60c, dva milijona in dvesto milijonov dolarjev in ne več kot štiri milijone in 300 milijonov dolarjev, ako bi bila vrednost novega dolarja 50c).

4.) Dva milijona od tega dobička naj se spravi v svrhu nakupa zlata v tu- in inozemstvu, a tudi za nakup tuje valute. Predvidevati je, da bo začel ameriški kapital, ki je šel v l. 1933 vsled negotovosti dolarjeve vrednosti v inozemstvo, z vedno se bližajočo stabilizacijo zopet prihajati domov. Poleg tega pa bodo prav gotovo tudi inozemci vsled negotovosti svojega lastnega denarja pričeli nalagati svoj kapital v Zedinjenih državah. To pa ne bi samo prisililo Francijo, da zapusti zlati standard, zmanjšalo vrednost francoskega franka in angleškega funta, pač pa bi tudi uničilo vsakršno trgovinsko prednost, ki bi si jo Zedinjene države pridobile s pocenjenjem svojega dolarja. Edino sredstvo proti temu je, da se pokupi vse franke in funte tako hitro, kakor jih le hočejo Amerikanci, ki bodo svoj kapital prinašali zopet v domovino, prodati hoteli. Mesto pa, da se prinesejo stotine milijonov ameriškega kapitala iz inozemstva domov, naj

zakladništvo prevzame ta kapital (ki naj se ga povrne v domovino šele v ugodnejšem času), ter naj plača lastnikom dotične svote iz "dobička" revaloracije. Predsednik je tudi predlagal, naj se pooblasti zakladništvo, da sme uporabiti del teh biljonov v svrhu nakupa vladnih sekuritet — da se s tem stabilizira trg za vladne bonde, v znesku desetih biljonov dolarjev, ki bodo prišli na trg do prvega julija.

5.) Naj bi kongres storil nekaj, da bi se v večji meri porabljalo srebro kot denarna podlaga. S tem pa naj se še počaka, dokler se ne bodo pokazali uspehi ali neuspehi londonske pogodbe glede srebra.

ANGLIJA

Še vsem je gotovo v spominu, kako se je zavzemal za revizijo versailleske pogodbe lastnik londonskega lista Daily Mail-a in velikega števila drugih angleških časopisov, lord Rothermere. Posebno se je lord Rothermere zavzemal za Madžarsko in Italijo. Sedaj je pričel Daily Mail pravcato križarsko vojsko na Angleško — za širitev fašizma. V svojem pozivu na angleško mladino povdarja vrline Mussolinija in Hitlerja. Na Angleškem priporoka vodjem fašistov Sir Oswald Ernald Mosleya, ki je že organiziral "Angleško fašistovsko združenje." Sir Oswald je prejel od Mussolinija v dar črno zastavo. Sir Oswald je v svojih večerih pred pričetkom v zbornico leta 1918. Tedaj je bil konservativce. Nato je pričel lezti proti levici, bil neodvisen, laborit in laborit-unopnik. Leta 1932 je pozabil vsa prejšnja politična prepričanja ter organiziral angleško fašistično stranko.

FRANCIJA

Škandal, ki je nastal vsled poloma Staviskyjevega bančnega podjetja se še ni docela polegel.

NEMCIJA

Obglavili so Nizozemca van der Lubbe, ki je bil spoznan krivim požiga nemškega parlamenta. Ta požig je dal Hitlerju priliko, da je prejel od predsednika Hindenburga pravico, vspostavitv v Nemčiji absolutno diktaturo. Oblastva niso hotela izročiti trupla umorjenega, pač pa je bilo pokopano v Lipskem. To pa najbrže radi tega, ker bi bili gotovo lahko ugotovili nevtralni nizozemski zdravniki, da so Lubbeju neprestano dajali v ječi uspavalna in omamljiva sredstva. Ostali obtoženci, ki so bili od sodišča oproščeni, se nahajajo še vedno v ječi. Oblastva trdi, da hočejo s tem preprečiti, da ne bi ljudstvo izvršilo nad njimi — "ljudske sodbe."

ITALIJA

Spočetje otroka in njega rojstvo je tajna božja. Ko bi mogel Mussolini poseči v ta delokrog božje previdnosti, bi ga gotovo prikrojil tako, da bi se uničilo vsakršno trgovinsko prednost, ki bi si jo Zedinjene države pridobile s pocenjenjem svojega dolarja. Edino sredstvo proti temu je, da se pokupi vse franke in funte tako hitro, kakor jih le hočejo Amerikanci, ki bodo svoj kapital prinašali zopet v domovino, prodati hoteli. Mesto pa, da se prinesejo stotine milijonov ameriškega kapitala iz inozemstva domov, naj

REV. MILAN SLAJE:

"Death in Carniola" by Louis Adamic

Na newyorškem literarnem obzorju se je pojavila nova zvezda, ki se nam vsiljuje iz vodnika. Nekateri naši pismouki trdijo, da ta zvezda pomeni, da smo zopet dobili slavne pisatelja. Mi pa, modri dovolj, smo si najprvo ogledali naše domače zvezde, preiskali smo tudi nekatere tuje ter vse te primerjali z novo newyorško zvezdo ter prišli do zaključka, da g. Louis Adamič sploh ni nikakava zvezda, ampak čisto navaden komet, ki se nenadoma pojavi in nenadoma zopet izgine. To je in bo ostalo naše mnenje tako dolgo, dokler g. Adamič ne pokaže večjega pisateljskega talenta in vsaj medel z arek umetniškega ustvarjanja. Edino, kar štejem g. Adamiču v zaslug, je to, da je menda eden prvih Slovencev, ki obvlada angleščino v toliki meri, da sme stopiti tudi pred angleško občinstvo. Ali pa je to edino znamenje pisateljske kakovosti, da nekdo pozna jezik ter napiše čim največ? Potemtakem bi bil vsak zidar, ki zna polagati opeko, arhitekt — umetnik, in razni Poe-i in Longfellow-i, Tolstoji in Ibseni bi bili pravi pritiklavci v primeri s kakim "columnistom," ki vsak dan namazuje v svojo kolono toliko in toliko besed — za dober denar. G. Louis Adamič je žurnalista, morda nad povprečno mero, toda samo žurnalista, s predsodki, z duševnim obzorjem in srčno kulturo žurnalista. Le enega mu manjka, namreč — takta. Poznam več piscev tujeja pokolenja, ki pišejo slične stvari kakor je Adamičeva "Death in Carniola," v angleških časopisih in revijah, toda niti enega ni med njimi, ki bi svoj narod tako grdo predstavil ameriškega občinstvu, kakor je to storil g. L. Adamič. Le pomislite! Pride v staro domovino kot človek, ki nikdar ni nič storil za svoj narod ne tu, ne tam. Naše dobičnine ga v starem kraju kraljevsko sprejmejo: pošljejo mu vladnega zastopnika nasproti, prirejajo mu bankete itd. On pa, g. Adamič, takoj ko pride v New York, sede za mizo ter nas udari po čeljustih. In da bo njegova predrznost kronana, zahleva še plačilo za svojo nesramnost. Ne tako, gospod Adamič! Zmožni smo sicer marsikatero neumnosti, lasamo se med seboj, če treba ali ne treba, toda, ako gre za čast in ugled našega naroda, nas ne boste našli razdvojenih. V tem ste se uštel. Pač ste jih dobili nekaj, ki so v svoji prenateljnosti stopili v tej zadevi na vašo stran. Dvomim pa, da bi ti nekateri imeli toliko drznosti, da bi razpečevali vašo knjigo med nami. Ne vem sicer, s kakšnim merilom merijo pisateljske zmožnosti pri Harper's Magazine; sodeč po vašem članku "Death in Carniola," to merilo ne bo ravno visoko. Sicer je pa to vseeno; mi smo vaš način pisanja obsodili in to nam popolnoma zadostuje.

Kakor je zapisal clevelandski "Journal and Observer," je knjiga, iz katere namerava g. L. Adamič kovati težak kapital, in prvi vrsti namenjena tu kaj rojeni jugoslovanski mladini. Iz te knjige naj bi se naša mladina poučila o slovenskih Afričanih, ki še verujejo v posmrtno življenje in druge take prazne marnje. Res, nad vse pripravna knjiga! Čemu ste pač živeli in še živite v razni Levstiki, oba Frana in Vladimiri, Tavčar, Kersnik, Finžgar, Cankar, Gregorčič in vsa dolga vrsta velikanih slovenske besede, umetnikov po božji volji, ki bi delali čast vsakemu kultur-

nemu narodu! Čemu ste s takim nedosežnim mojstrstvom in toplo ljubeznijo opisovali inteligenco, vztrajnost, značajnost našega naroda, njegove šege in običaje, da, tudi njegovo vero, ki ste jo vedno respektirali, da si tudi mnogi izmed vas niste bili verni! Čemu ste nam dali svoje čudovite umotvore: Gadje gnezdo, Dekla Ančka, dolgo vrsto neprekosljivih kmečkih novel, prekrasne speve o planikah naših in njih klenem narodu, kmečkega filozofa hlapca Jerneja, itd., itd! Čemu ste pač tratili čas ter peli slavo narodu, ki tega ni vreden? Tukaj, v največjem svetovnem mestu imamo največjega modernca, g. L. Adamiča, ki vam pove, da je naš narod nekulturen, neumen, poln praznovanja in vraž. In njemu, g. L. Adamiču, niti treba ni bilo, da bi dalje čase študiral ta nesrečni narod. Prišel je postal ob domačem ognjišču, privzdignil je nos in ker ni zavohal parfuma newyorških dam, se je njegova umetniška duša zgrozila ter izrekla sodbo: "Nič prida ni ta narod!" In večje bedarije bi naši Slovenci pač ne mogli biti zmožni, nego je ta, katere jih obdoljuje g. Adamič. On namreč piše doslovno tako-le: — "Everywhere in Yugoslavia peasants believe that in the next world the soul leads much the same life the person lead in this. It smokes, snuffs, blows its nose, whittles sticks, and needs money." Ragout in dober tek čitateljem Harper's Magazine! Informacije o slovenskih Hotentotih so sijajne! Ako bi g. L. Adamič se dostavil, da je bil v nevarnosti, da ga pojužinajo s kožo in lasmi vred, potem bi bila slika slovenskega barbarstva še popolnejša! In kako bi bilo začinjeno! Perhaps next time, Mr. Adamic. Go on. It would create a wonderful sensation and you will always find some idiots among us, who are willing to devour anything you serve them.

Ko sem prečital zgoraj navedena Adamičeva razodetja, ki jih je objavil Harper's Magazine, sem se v prvem trenutku odločil, da mu pošljem katoliški katekizem, da ga ta pouči, kaj prav za prav naši ljudje tu in tam verujejo in česa ne verujejo. Pa sem si pozneje premislil. Prišlo mi je na um, da g. Adamič končno vendar ni tako omejen, da bi res verjel vse to, o čemer piše. O tem me je prepričala sledeča kurioziteteta v njegovem spisu "Death in Carniola." Pove nam tole: "I learned that most Slovene (?), like other Yugoslav peasants believe more or less in the existence of the soul after death." Torej: on, g. L. Adamič, je videl in spoznal, da naši ljudje verujejo v posmrtno. Čudovito! Da se o tem pouči, je moral napraviti vso dolgo pot iz New Yorka v vas Blato ter izpostavljati svoje življenje nevarnostim, ki so mu pretile med barbarskimi Slovenci. Oprostite, g. Adamič, nameril sem se, da napisem stvar-tar kritiko, a per o mi vedno bolj zahaja v satiro. Deficiale est, satiram non scribere. Prav kakor da ste padli s planeta Marsa, kjer je Harper's Magazine edini evangelij in vera v take plitve pisatelje kot ste vi, edina vera. Štirinajst let je bil g. pisatelj v Sloveniji in samo devetnajst let je osrečeval Zedinjene države. In med tem časom je ne le sam izgubil vero, pozabil je tudi, kakšno vero imajo njegovi rojaki. Kdo božji naj mu to verjame? Potem-

takem se čudim, da je g. Adamič sploh še našel pot domov. Morda pa sploh doma ni bil. Saj jaz se močno nagibljem k temu prepričanju. Stvari namreč, kakršne nam popisuje v svojem članku, so take, da bi se pač mogle goditi kje med Bazuto-zamorci v centralni Afriki, ne pa med visoko kulturnim slovenskim narodom.

O, g. Adamič je bil doma, bil je v Sloveniji, bil v rojstni vasi Blato; videl je naše ljudi, spoznal njih vrline, on dobro ve, da imajo sicer poganska telesa, a zato je duh njihov tem bolj krščanski in da jih ta duh bodri v njihovem trdem življenju, da trpijo brez godrnjanja in umirajo brez obupa. On, g. L. Adamič, vse to dobro ve. Toda g. Adamič je zavzel pozor izseljenca-renegata, ki hladno in prezirljivo gleda na običaje in vero (ako jo je sam izgubil) svoje rojstne dežele, kakor je hladno in brezbržno gledal na umirajočega strica Janeza, ki ni mogel zatisniti oči, dokler ni še enkrat videl svojega "ljubeznivega" nečaka iz Amerike. Bog ve, ali ni stric Janez umrl v prepričanju, da vidi pred seboj izrodek svojega poslavljajočega se duha, ne pa pristnega nečaka. Kajti tak brezčuten stroj pač še ni nosila slovenska zemlja. Prav primerno je pripomnila gospa Stelma: — "You and I, I guess, really should be ashamed of ourselves." Brez dvoma!

In to poziranje v tuji vlogi, ki mu tako malo pristojta, v vlogi Amerikanca namreč, zavestno potvarjanje resnice, ta neiskrenost, ki preveča njegov spis "Death in Carniola" — vse to mu jemlje pravico do naslova pisatelja, ki mora gledati svet in življenje z očmi umetnika, ne pa z očmi omejenega žurnalista, polnega predsodkov. Ako hoče g. L. Adamič vedeti, kako pristen Amerikanec in poleg tega pisatelj-umetnik sodi o šegah, življenju in veri takolimenovanih "foreigners," naj si ogleda Sinclair-Lewisovo novelo "Main Street." Sinclair-Lewis ni katoličan, poleg tega se nagiblje k socialističnim nazorom in Amerikanec je, vendar je zapisal v omenjeni noveli: "But she (Mrs. Kennicott) saw these Scandinavian women zealously exchanging their spiced puddings and red jackets for fried pork chops and congealed white blouses, trading their ancient Christmas hymns of the fjords for "She's My Jazzland Cutie," being Americanized into uniformity, and in less than a generation losing in the grayness whatever pleasant customs they may have added to the life of the town" etc. Tako piše pravi pisatelj-umetnik tudi o tujcih — objektivno, toplo, s stališča kulturnega, izobraženega človeka, ne pa s sodbo in izobrazbo kakega newyorškega hotelskega natakarkarja. V Adamičevem spisu pa je duh "poseur-ja."

Adamičevemu delu "Death in Carniola" manjka tudi poezije (poezija more biti v prozi ravno tako kakor v verzih). Edgar Allan Poe imenuje to: An elevating excitement of the soul. Vsega tega g. Adamič nima. Zdi se mi, da je poizkušal posnemati že prej omenjenega Lewisa, a razlika je kot noč in dan. Njegov spis se bere kot kak newyorški hotelski račun.

In originalnosti manjka gospodu Adamiču. Kako duše kašljajo na onem svetu, kako jedo in pijo in kako strašno praznovrni so Slovenci — o vsem tem se lahko poučimo v

Iz našega kulturnega in socialnega življenja

JANEZ LAHARNAR

Ni ga skoro slovenskega cerkvenega pevskega zbora, ki ne bi bil prej ali slej pel Laharnarjevih skladb. Čas, v katerem se je pojavil in dozorel Laharnar kot glasbenik in skladatelj, pričanja v dobi preporoda cerkvene pevske umetnosti, ko so slovenski glasbeni pionirji odstranili staro, cerkvenemu duhu in božji tajinstvenosti ne-

odgovarjajočo glasbo in uvedli v bogoslužje novo melodijo, kot izraz svetega hotenja, kot iz-liv pobožne, vdane duše.

V dobi sedemdesetih, osemdesetih let se je pričelo med glasbeniki, posebno na Goriškem, novo gibanje. V cerkvi je domovala še stara pesem, po melodiji priprosta, vsakdanja, po taktu poskočna in enostavna. Bogoslužno petje se je vršilo po večini dvoglasno. Organisti so bili malo izvežbani, manjkalo jim je glasbene vzgoje, da bi se bili mogli vživeti v praznično razpoloženje bogoslužnih obredov.

Pesmi, ki so jih peli v cerkvi, so bile lahkotnega, včasih poskočnega takta, preludiranje je zahajalo v polko. Ponajvečkrat pa so organisti tudi opušali spremljanje in predigre ter dajali samo glasove. V onih časih, ko je bila cerkvena glasba še tako priprosta, je lahko pevalo v cerkvi vse ljudstvo. Navada se je ponekod ohranila še daleč v novejši čas in stari ljudje znajo še danes svete pesmi, ki jih mlajši rod ne bo več dedoval.

Razumljivo je, da je gibanje za preporod cerkvenega petja pričelo in dobilo največ gorečih delavcev ravno med duhovščino, ki se je takrat posebno posvečala glasbi. Za našega Janeza Laharnarja je bila sreča, da je prišel baš tedaj v njegovo domačo faro, Št. Viško goro, za župnika Franc Hovar, prej kaplan v Cerknem.

Župnik Hovar je bil vnet glasbenik in navdušen Cecilijanec. Razumel in občutil je dušo novega cerkvenega petja. Vendar se ni omejil samo na gojitev bogoslužne glasbe, temveč je pričel kmalu po svojem prihodu v novo faro podučevati tudi narodno petje. Sicer mu je pa tudi kraj nudil bogato in pridravnno polje. Ljudstvo je bilo tam že odnekaj nagnjeno k petju in dobri posluhi in glasovi niso redki. Novi župnik je kmalu kupil harmonij, zbral dekleta in mladeniče ter jih začel podučevati v cerkvenem in narodnem petju. Poznal je sicer dobro glasbeno teorijo, a v igranju harmonija se je moral vaditi sproti. Posvetil se je podučevanju petja s tako vne-mo, da je hodil po hišah klicat mladeniče in dekleta, ki niso prišli k vaji.

Župnik Hovar je napotil mladega Janeza Laharnarja, da bi se učil glasbe, zlasti orgljanja ter naj bi postal farni organist. Prve glasbene nauke je dajal mladeniču župnik sam. Še več kakor v znanju je zamogel dati mladeniču z vzgledom lastne gorečnosti. Bil je mož izredno močne volje. Sam se je učil in izpopolnjeval, obenem pa vadil zbor in učil Laharnarja.

IVAN ZUPAN:

NA ODRU

Na odru v operi vse pevcu ploska glasno. Pozdravi mu done, ko prejme kupo krasno.

V priznanje šopkov več dobil je ta umetnik, proslavljen, čislán že, čeravno še začetnik.

Na stara leta pa na odru je mrtvaškem, zapuščen ležal ves, po stanu prav beraškem.

"Prosveti," zato ni bilo treba g. Adamiča.

Največji dokaz svoje ignorance in pisateljske nesposobnosti pa je podal g. Adamič, ker ne razločuje med raznimi običaji naroda in njegovo vero. Če so še kje ostanki iz poganskih časov, ti ostanki nikakor ne tvorijo del narodove vere. So nekaka dediščina prejšnjih rodov, nekaka vez, ki spaja rod z rod. Naš narod dobro ve, kaj je običaj, kaj je vera in tega dvojega nikdar ne zamenja. Le g. Adamič tega ne ve. Zakaj ne? Ker on o teh stvareh sploh nima pojma, kljub temu, da njegov Magazine čita par sto tisoč ljudi, enako plitvih in površnih, kakor je on. Ako bi imel najmanjši pojem o tem, bi ne bil zapisal: Christianity brought them the idea of Hell, but it never took deep root in them! Essentially they are still pagans. Kratko: naši Slovenci so še pogani, pravi slavni pisatelj g. Adamič. G. Adamič, ako ste hoteli poiskati pagane, bi lahko ostali kar v New Yorku. Saj vam je znano, da mnogi piloti tam jemljejo s seboj na po-lete razne poganske amulete v prepričanju, da jih bodo ti varovali nesreče. Podkev etc., kaj je to drugega kot poganski amulet? In vidite, g. Adamič, takih neumnosti naš človek nikoli ne zagreši.

Mislím, da ne bom storil krivice g. Adamiču, ako rečem to-le: Ako bi g. Adamič našel v slovenski deželi newyorške nebotičnike, podzemeljske in nadzemeljske železnice, borze, oblake dišav, tisoče avtomobilov, magari tudi krdelo "gangsterjev" in morilcev, samo da bi bili opravljeni po najnovejši modi, s cilindri na glavi in debelimi cigarami v ustih — o, potem bi g. Adamič nam Slovencem spregledal vso gnusobo, vse poganstvo, vso duševno in moralno revščino, prav kakor je to navajen spregledati v New Yorku. Mesto tega pa je našel narod, ki trdo dela na rodni grudi od zore do mraka, narod značajen, pa tudi veren, narod, ki trpi in se ne pritožuje, ne pozna razkošja, a je vendar zadovoljen. In tak narod g. Adamiču ni mogel imponirati. Ne njemu, ki ima sodbo in mentaliteto newyorškega natakarkarja, ne pa pisatelja-umetnika.

In tako je šel in zapisal: — Everywhere in Yugoslavia peasants believe etc.

To pa mu jemlje vsako pravico nazivati se pisateljem. (G. Louis Adamič naj ne bo hud. Brez ovinkov je povedal svojo sodbo o našem narodu in ravnotako brez rokavic smo tudi mi povedali svojo sodbo o njegovem delu. Menim, da imamo pravico do tega. Kadar kdo piše neresnico o našem narodu, naj ne pričakuje od nas poklonov. Ako pa bo g. Adamič s svojim res spretnim pircem napisal kaj lepšega o nas in naši deželi, potem ga bomo prav tako priporočali, kakor ga sedaj odsvetujemo. M. S.).

Žena in dom

OŠPICE (nadaljevanje)

Opisali smo zadnjo soboto v glavnih potezah razvoj ošpic, ako okuženje le ni bilo prehu-do. Zdrav in močan otrok pre-boli relativno lahko to bolezen. Umrljivost pri tej bolezni je le neznatna, 6 do 10 odstotkov vseh obolelih. Iz doslej neraz-umljivih vzrokov se včasih tu-di strupenost okuženja pojavlja v večji meri. V tem slučaju so zahteve obrambe mladega orga-nizma tako velike, da ga uteg-nejo docela izrpati.

Šele po padcu temperature se pričena prava nevarnost za razne komplikacije. Komplika-cije so v prvi vrsti sledeče: gnojitev v ušesih in nosu, pljuč-nica itd. Naravnost pogubno za otroka pa je, če se pridruži ošpicam dušljivi kašelj ali pa davica. Ravno tako nevarne so ošpice za slabotne otroke s ta-kozvano spečo tuberkulozo, za-kaj vsled ravnokar prestane bo-lezni je otroški organizem ta-ko oslavljen, da se mu je ne-mogoče še nadalje upirati ome-ujenemu zavratnemu sovražni-ku.

Za ošpicami obolelega otroka moramo predvsem čuvati pre-hlajenja. Soba, v kateri leži bolniček, naj ne bo mrzla, ampak gorka. Zrak v njej naj bo nekoliko vlažen. Radi vnetja očesne sluznice, naj ne bo so-ba preveč izpostavljena dnevni svetlobi, ampak raje temna. Otrok mora na vsak način osta-ti v postelji, dokler ni popolno-ma izginilo vnetje sopil, kar traja približno dva do tri ted-ne. Sobe pa ne sme zapustiti še nadaljnih sedem do štiri-naest dni, da ne okuži drugih.

Trepalnice, ki so vsled vnet-ja očesne sluznice vnete, naj se močijo z mlačno vodo. Ako je vnetje sopil le premočno, je priporočljivo oviti otrokova pr-sa trikrat na dan z mrzlimi ob-kladki. To pa samo v slučaju, da je izpuščaj dobro razvit, ru-dečkast, ne pa blede-rudeče bar-ve. Tudi za snago ust moramo skrbeti s primernim čiščenjem in izpiranjem.

V sobo, kjer leži bolnik in sploh v stanovanje, ne smemo puščati tujih otrok, ako jih ho-čemo obvarovati okuženja.

KITAJKA (nadaljevanje)

Precej je Kitajk tudi, ki se posvečujejo igralskemu poklicu, predvsem filmom. Tu so za-čele izpodrivati moške. Še do nedavnega je bil običaj na Ki-tajskem, da so tudi ženske vlo-gue igrali nalašč v to izvežbani moški.

Vzelo bo še precej časa, pred-no se bodo uvlejavile na Kitaj-skem zapadne šege in navade. In kljub temu ga ni dvoma, da so Kitajke že sedaj v po-četku emancipacije neprimerno srečnejše, nego so pa bile njih babice in matere. Življenje na Kitajskem je kaj težko, moral-no in materialno. To pa tudi nudi kitajskemu možu prilike, da išče v ženi prijatelja in to-variša za slučaj stiske. Seda-njodobni Kitajec vse višje ceni in spoštuje svojo ženo, nego pa sta jo njegov oče in ded. Vzrok temu imamo tudi iskati v tem, da je sedanja Kitajka do-kaj lepša nego so bile njene prednice. Prostost je pospešila, da je nje naravna lepota prišla do večjega izraza.

Tip novodobne Kitajke, če-ravno so precej množtevilne v mestih, posebno večjih, izgi-ne docela, čim se znajdemo med milijoni Kitajk, ki niso še prav nič čule o ženski emancipaciji. Ti milijoni so milijoni Kitajk ubožnejših slojev, tovarniških delav in kmetice.

V kitajskih tovarnah delajo Kitajke v nezaljubljenih razme-rah. Tako težko je njih živ-ljenje, da kitajske filmske druž-be češče kažejo filme o njem, da s tem svare podeželjska de-kleta, da ne zapuščajo svojih

domov in se ne podajo za za-peljivostimi mesta. Baš tako pa tudi ni življenje kitajske kme-tiče in dninarice zapeljivo. Od jutra do večera, vse svoje živ-ljenje sužnji na isti način, ka-kor so sužnjile nje prednice pred stoletji in, povečini, tudi z istimi zastarelimi pripomočki.

Docela poseben razred Kitaj-ke tvorijo ženske, ki prežive in delajo vse svoje življenje na znanih kitajskih ladajah. O teh bi lahko upravičeno dejali, da so našle pot, kako združiti pro-bleme poklicne žene z dolžnost-mi matere in žene. Te ladje so izredno močne. So delavnica in obenem stalno bivališče Ki-tajke te vrste. Neglede, kaj de-la taka ženska — naj krmari ali vesla, naj kuha ali pere — vedno nosi otroka na hrbtu. Dete spi trdno kljub nepresta-nemu jujanju in tresenju te ta-ko posebne zibke. Starejše ot-roke sampanska mati privede na kakem primernem mestu na ladiji. Isto stori s svojo ma-ko in psom in kokošjo.

Te ženske so močne, krepke, neodvisne in trmaste. Utrjene so proti viharjem in vsem dru-gim vremenskim neprilikam, so zdrave, živahne in srčne. Te amaconke ne priznavajo moške-ga stalnim drugom. Pónajveč je njih potomstvo ženskega spola, pa naj jih rede same ali, kakor v večini slučajev, naj jih kupijo. Že v zgodnji mla-dosti prično otroka uriti v po-klicu mater. Če pa so dekleta lepa, jih uče plesati, peti, da potem zabavajo trudne mornar-je. Nihče ne bi mogel trditi o ladijski Kitajki, da ni docela ženska ter da je zgrešila svoj poklic.

Boj za obstanek je za Ki-tajko težak. Tudi za ono sred-njega razreda. Le malo je dru-žin, za katere skrbi edino mož. Kitajki je tedaj že nekako pri-rojeno, da izpopolnjuje s svoj-im delom družinski proračun. Nje delež je za težak. V go-tovem pogledu sedaj še težji, nego je bil v preteklosti, kajti življenje zanjo je vedno težje in tudi zagonetnejše.

KRVAVENJE IZ NOSA

Krvavenje iz nosa se poraja pogosteje pri mladih ljudeh ne-go pri starejših. Povzročeno je lahko po lokalnih vzrokih ali pa tudi po notranjih. Krvave-nje iz nosa lahko nastopi vsled udarca na nos ali pa tudi vsled prevelikega pritiska krvi v glavo. Pritisk krvi v glavo pov-zroča predvsem uživanje moč-nega čaja in kave, uživanje al-koholnih pijač v preobilni meri, dviganje težkih tovorov, prena-porna telovadba itd. Vsled te-ga napora počijo tanke žilice v nosni sluznici. Češče pa pov-zročata tudi kak nedostatek v jetrih obilno in pogosto krva-venje iz nosa.

Ako je krvavenje le slučaj-no, predvsem v slučajih, ki jih povzročijo lokalni vplivi, kakor n. pr. padec ali udarec na nos, bo-mo krvavenje lahko ustavili s tem, da ležemo na hrbet ter si zatisnemo nosnico. V slučaju obilnejšega krvavenja pa bomo ustavili kri tudi s tem, da za-mašimo nosnico s pavolo. Nika-kor pa niso priporočljivi nenad-ni mrzli polivi ali obkladki na vrat. Teh se poslužimo le v najskrajnejšem slučaju, ko krva-venje je neče prenehati.

Komurkoli pa teče pogosto kri iz nosa, bo pač storil najbolje, ako se da preiskati po kakem zdravniku. Češče se namreč porajajo v nosu tvori, ki leže precej globoko v nosnici. Baš tako se porajajo tudi v nosu razširjene žilice, nekatere kroto-vičaste žilice. Za lečenje teh je peobhodno potrebna zdrav-niška pomoč. Kdorkoli pogosto krvavi iz nosa, a nima prilike, da bi šel takoj k zdravniku, naj si izpira nos s slano vodo. To domače sredstvo sicer ne bo

Dva dni pred Svečnico je za-dela uradnika Strgulca tako pristna kap, da je bil čez pol ure že mrtev.

Njegova duša se ni odpra-vila takoj na pot, pač pa je še nekoliko popazila, da bo izka-zana nje zemskim ostankom primerna čast. Preštelina in pre-gledala je vence, ki so jih poslali sorodniki, njegovo stalno omizje iz gostilne pri "Črnem mačku," društvo uradnikov in kegljaški klub.

Končno je duša opazila z za-čudljivostjo, da se je udeležil pogreba tudi njen predstojnik in, da se je celo njegova gospo-dinja topila vsa v solzah. Str-gulčeva duša je nato zletela v nebo med tem, ko je kvartet na grobu pel presunljivo: "Blagor mu, ki se spočije..."

Tedaj je že sedel uradnik Strgulca v predraju. Tu se ni-kakor ni počutil prijetno. Že samo dejstvo, da je bil nag, je spravilo reda vajenega uradni-ka iz ravnotežja. Čuvstvo, da mora vzbuhati spoštovanje, se nikakor ni hotelo poroditi v njem v zadostni meri. Poleg tega ga je v tem zračnem kra-ljstvu zelo zeblo, zakaj na zemlji je bila uradniška duša vajena le prezakurjenih urad-niških prostorov. Ni se mogel iznebiti občutka, da veje pre-pih in tudi ni bilo tu sluge, da bi mu zapovedal, naj zapre okna. Predraj je bil tudi od treh strani odprt, le na tisti strani, kjer so se nahajala nebasa, se je dvigala stena oblakov. Med čudovitimi stebri, ki so ga ob-dajali krog in krog, se je lah-ko pretakal balzamičen zrak, kolikor se mu je poljubilo. Baš tako pa tudi od zgoraj, ker ni bilo strehe.

Strgulca je pogledal nevoljen v neskončno modrinjo, ki se je bočila nad njim. Ta neskon-čnost mu je bila tuja in, kar mu je bilo tuje, mu ni ugajalo. Da-lje je stala, očitno samo zato, da bi njegovo nejevoljo še bolj stopnjevala, množica ljudi oko-li njega. Ta množica ljudi pa prav gotovo ni bila iz njegove dežele, kje šele iz njegovega mesta.

Nasprotno! Opazil je, da so bili ljudje iz vseh krajev sve-ta, žolti, rujavi, črni. Ljudje z dolgimi lasmi, ljudje s koda-stimi lasmi, ljudje s kitami — skratka, sama tuja bitja, ki jih ni nikoli posebno ljubil. In večina njih je v začudenju ob-račala oči in bila vsa blažena.

Vsakterega izmed njih bi bil v svojem domačem mestu pre-zirljivo pogledal in napravil bi opazko o njem. Vsakteremu bi bil v svojem uradu na zemlji pokazal, kaj se pravi spoštova-nje. Toda tu, tako med njimi, je bil brez moči. In kar je še slabše: prav za prav je spadal sedaj med nje.

Nato se: Že za časa svojega zemeljskega življenja ni bil pri-jatelj otrok. Njih nerodnosti, ki so jih starši včasih celo hvali-li, so ga vselej dražile. Tu pa so capljali otroci okoli njega v gručah in vplili. Nikogar ni bi-lo, ki bi jih s strogostjo pozval, naj mirujejo. Da, nekega ma-lopridneža, ki mu je prišel pre-blizu, je imenoval malopridne-žak. Tedaj pa je zmajal z glavo nek dolgolasec, kakor bi hotel njega, Strgulca, karati.

Strgulca se je vznevoljen pre-rinil skozi množico ter se stis-nil za neki stebel, da ne bi gledal tega početja. Njegove misli so splavale na zemljo.

Baš ta dan se je vršil kegl-jaški večer. Zavidal je tem srečnejšem njih nedolžno vese-lje. Tovariši bodo govorili o preobilnem delu v uradu, po-kritizirali svoje predstojnike in se hvalisali, kako so temu ali

sluznice ozdravilo, pač pa bo krvavenje omililo, bo pa ob-enem tudi razkužilo do gotove izmere nosno sluznico in nosni-co sploh.

Uradnik v nebesih

onemu povedali svoje mnenje. Morda se bodo spomnili tudi njega in z obžalovanjem opazili njegovo odsotnost.

Strgulca je globoko vzdihnil in pregrešna misel se je poro-dila v njem, da bi se rad pre-selil iz nebes na svoje staro me-sto in zamenjal svoj sedanj položaj s tem ali onim svojih tovarišev.

Imel je pač smolo. Koliko-krat so ga na svetu spregledali, da ni napredoval po zaslugi. In kako se je potem zabavljajoč in nrgajoč vdal v svojo usodo, iz katere je bil s silo iztrgan in postavljen na sredo te nage in zoperne družbe...

"Strgulca!"
Prebudil se je iz premišlje-vanja, zaslišal, kako z nekako nenpristnostjo kličejo njegovo ime. In zagledal je velikega angelja, ki je stal pred nebeškimi vratmi držal roko ob us-tih in vpil: "Martin Strgulca!"

"Jaz sem!" je odgovoril urad-nik nejevoljno. "Kaj mi pa hočete?"
"Če se vam konečno poljubi, blagovolje vstopiti!" je vpil angelj.

"Že grem!" je godrnjal Str-gulca, se pripehal skozi ljudi, ki so ga radi njegovega obo-avljavanja začudeno pogledovali in bili še bolj presenečeni, ko jih je bodoči tovariš rajskega veselja suval s komolci.

"Tukaj sem! Radi tega se vendar ni treba tako dreti!" je dejal Strgulca angelju, ki je gledal čudnega gosta z bleste-čimi očmi.

"Najmanj trikrat sem te kli-cal," mu je dejal angelj nalah-ko karajočega glasu.
"Radi mene lahko šestkrat!" se je obregnil Strgulca iz svo-je, v dolgoletni uradniški služ-bi pričene surovosti. In se pristavil je: "Zato ste menda plačani, ne?"

"Tvoje govorjenje je čudno," je dejal angelj. "Tu ni kraj za take besede, molj ljubi Strgul-ca."

"Jaz nisem vaš ljubi, raz-umete?! In krave tudi nisva pasla skupaj. In tretjič: urad-nik sem, to si zapomnite!"
"To si bil! Sedaj si duša in nič drugega. Moraš se ukloni-ti hišnemu redu!"

"Kje pa je vaš hišni red? Če imate kak hišni red, glejte naj-prvo, da ne bodo otroci razsa-jali okrog in druhal, ki čaka pred vratmi, naj si noge umije. To bi bil hišni red, razumete! Pa tistim tam zunaj lahko pra-vite o hišnemu redu, ne pa urad-niku, ki je svoj živ dan vedel, kaj se spodobi..."

"Toda, Mihael!" je zaklical glas od znotraj.
"Tako!" je odvrnil angelj in potisnil uradnika v nebasa s tako silo, kakor ni vsak dan v navadi v nebesih.

Vsakdo drugi bi bil oslepel nepopisnega slajja, ki se je raz-lival po vsem prostoru. In vsakdo drugi bi bil vshičen po-slušal glasove angelske godbe, ki je prihajala iz daljave. Le-ko, ki bi jih s strogostjo pozval, naj mirujejo. Da, nekega ma-lopridneža, ki mu je prišel pre-blizu, je imenoval malopridne-žak. Tedaj pa je zmajal z glavo nek dolgolasec, kakor bi hotel njega, Strgulca, karati.

Strgulca se je vznevoljen pre-rinil skozi množico ter se stis-nil za neki stebel, da ne bi gledal tega početja. Njegove misli so splavale na zemljo.

Baš ta dan se je vršil kegl-jaški večer. Zavidal je tem srečnejšem njih nedolžno vese-lje. Tovariši bodo govorili o preobilnem delu v uradu, po-kritizirali svoje predstojnike in se hvalisali, kako so temu ali

sluznice ozdravilo, pač pa bo krvavenje omililo, bo pa ob-enem tudi razkužilo do gotove izmere nosno sluznico in nosni-co sploh.

voljen glas se ni hotel udobro-voljiti.

"Toda, Martin!" je zaklical apostol. "Ti si prvi, ki na tem mestu ne vriska veselja."

"Pri meni z vriskanjem že ne bo nič. Jaz bi bil vesel, ko bi tam doli sedel ob četrtinki vina."

Peter se je smehljaje obrnil do angeljčkov, ki so ga obdaja-li. "Glejte uradnika, ki se bo moral na raj šele privaditi," je dejal tem. Z resnejšo besedo se je obrnil do Strgulca: "Poj-di, veseli se in pomisli, da je marsikatero dejanje v tvojem življenju zaslužilo kazni. Imeli smo usmiljenje s teboj."

Uradniku se je po Petrovem poudarku dozdevalo, da je to pot govoril kot predstojnik. Za-to je molčal.

Živahen mladenič je tedaj prijel Strgulca za roko in mu govoril s pojočim glasom: "Poj-di z menij, čudaški gost, jaz te bom vodil."

Uradnik je takoj občutil te-žak odpor napram "maniram" svojega spremljevalca. Ker pa je bil potlačen in vznevoljen, je molče stopal poleg angelja. Ta pa je bil zelo zgovoren. "Pe-ljem te k nadangelju Azraelu, ki ti bo dal harfo."
"Kaj bom počel s harfo?" ga je prekinil nejevoljno Str-gulca.

"Castil boš in hvalil," je de-jal njegov spremljevalec.
"In vi mislite," se je raztogo-til sedaj Strgulca, "da bom kaj takega počel z vami, jaz, uradnik? In vi da bi me učili, kako naj se časti? Poberite se s takimi stvarmi, sicer vzamem tisto vašo kitaro in vam jo na-glavi razbijem..."

Mladenič je zakričal in zbe-žal. Strgulce je ostavil na sre-di trate. Ta je sedel, da bi poln srda razmislil o usodi, ki ga je pripeljala, da on, uradnik, sedi nag sredi nebeske trate.

Njegove misli so bile preki-njene v sredi. Dva velika an-gelja sta ga zgrabila vsak za eno roko in ga peljala tako naglo in tako nasilno, da so se njego-ve noge jedva gotikale tal. Ob-raz, manire, teh dveh nepri-jaznih angeljev so mu pa tako ugajale, da je kljub divji nag-lici, s katero sta ga vlekla, na-šel besedo: "Oprostita..."

"Ne odpiraj gobca, ar'duš!" je zavpil angelj na levi.

"Ježeš, rojak!" je vskliknil Strgulca in hotel postati. Ona-dva pa sta ga vlekla z vso silo dalje. "Povejta, odkod pa sta?"
"Če že hočeš vedeti," je zar-jul angel na desnici, "midva sva bila gostilniška hlapca pri "Črnem mačku..."

"Ježeš!" je vskliknil Str-gulca ter se spomnil dni, ko je se-del pri firkelčkah. "Kaj pa po-čenjata z menoj, človečka?"
"Ti bova že dala človečka," je dejal angelj na levi.

"Ven te bova vrgla," mu je zaklical angelj na desnici.

Jedva so bile izgovorjene te besede, ko je zletel Strgulca čez vrsto stopnic in zadel z glavo v mrzel sneg. Neka vrata so se s truščem za njim zapri-la. — Prebudil se je vsled pada in mraza, ki ga je objel. Pomel si je oči in pogledal po sebi z vidnim začudenjem, kajti bil je obleden. Ko se je ozrl, je za-gledal svoj ljubi rotovski stol-pič z uro, ki je kazala tretjo ponoči. Tedaj je videl, da je pri "Črnem mačku" zaspal in, da je vse samo sanjal, razun tega, da sta ga hlapca vrgla po stopnicah.

RAZNO

Mleko se ne bo v posodi pri-smodilo, ako poplahnesh posodo predno nalijesh vanjo mleka, z mrzlo vodo.

Ako slučajno dobiš na pre-progo saje, ti ni treba vsa pre-progo prati. Potresi dotično mesto na debelo s soljo, nato bode na pometi. Preproga bo na tak način docela čista.

Okno v svet

TRIKRAT V SMRT — ŠE ŽIVI

Neki indski profesor je pred skupino višjih uradnikov in ve-likoga števila občudovalcev do-kazal, kako lahko duh nadvla-da telo. Skozi tri ure je po-čenjal s svojim telesom take stvari, da je gledalcem kar sa-pa zastajala. Najprej se je dal obesiti. Nato so ga živega po-kopali. Zatem si je umival ro-ke v najbolj razjedajočih kisi-linah, jih pil, jedel drobce stek-la in žareče oglje. Nato je le-gel na tla ter dal, da je šel pre-ko njega parni valjar. Po tej zadnji točki programa je pro-fesor vstal ter se občinstvu za-hvalil za pozornost.

IZROČITEV MORILCA

Najvišje sodišče v Rimu je odločilo, da ni "Big Mike" Spi-nelli, katerega zasleduje pitts-burška policija radi trojnega umora, več italijanski državljan in, da ga morajo italijanska ob-lastva vsledgeta izročiti ameri-škim. Lov za Spinellijem je pri-šel v letu 1932, ko so bili v ne-ki pittsburski kavarni umorje-ni trije bratje Volpi. Umor je bil posledica nepostavnega tr-govanja z žganjem. Takoj po umoru je Spinelli v vsej tajnos-ti pobegnil z ženo in petimi otroci v Italijo, od koder je prišel leta 1925. Spinelli zani-ka krivdo nad umori.

SMRT GLAZBENIKA

V Manhattanu je umrl slavn-i poljski violonist Pavel Ko-chanski. Kochanski je bil ro-jen v Varšavi ter je imel svoj violonistični debut, ko je bil ed-najst let star. Bil je profesor za gosli na varšavskem konser-vatoriju in kasneje na petro-grajskem.

VASKA LEPOČICA — BAN-DITKA

Žefka Hadži Pasić je bila najlepše dekle v srbski vasi Bi-hotel. Nedavno pa so jo raz-krinkali kot zaveznico ropar-ske tolpe, ki ima na vesti veliko številno umorov ter nad dvesto ropov. Vsi so dekle, ki je Mo-hamedanka, poznali kot pridno in ponižno. Medtem ko so že zdavna vsa druga dekleta odlo-žila mohamedansko nošo, je ona še vedno zakrivala svoj obraz in se oblačila v ohlapne moha-medanske ženske obleke. Snub-če, ki so nje vrata uprav oble-gali, je zavračala z besedami: "Tajen vzrok imam, da se ne poročim." Sedaj je skrivnost razkrita. Orožništvo je zasači-lo roparskega vodjo Juzufa Ru-sića in ta je po dolgem zasliša-vanju izpovedal, da je bila nje-gova glavna zaveznica lepa Žef-ka. Z njo je imel ljubezensko razmerje. Ona mu je bila tu-di oglednik, ki mu je sporočal o korakih varnostnih oblastev, ob-čenem pa tudi vzdrževala zveze med široko razkropljeno tolpo. V svojih krilih je nosila razne dragulje, ki so jih roparji na-ropali. V nje hiši so našli ve-liko drugega plena. Sedaj deli v ječi usodo svojega ljubimca.

OSEM LET NE SPI

V Huddersfieldu na Angleš-kem živi mož, ki že skoro osem let ni spal. Zdravnik, ki so ga preiskali, je mož prava za-gledanec. Mož je srednjih let in normalno razvit, toli dušev-no, kolikor telesno. Nespečnost je baje pri njem posledica neke notranje operacije. Takoj po tej operaciji, so zdravniki dvo-mnili, da bo mož ostal pri življe-nju. Prepeljali so ga vsled tega iz bolnišnice na dom, da tam preživi poslednje dni svojega življenja. Na začudenje zdrav-nikov pa je mož okrevan in je tudi kaj kmalu po okrevanju začel opravljati svoje vsakda-nje kovaško delo. Od operacije dalje pa ni več spal. Noči pre-bije na postelji med čitanjem in kajenjem.

PLES NA VLAKIH

Ravnateljstvo čeških držav-nih železnic je vpeljalo na češ-kih vlakih poseben voz, ki služ-kolet plesna dvorana. V tem vo-zu je tudi buffet. Godbo pre-skrbuje poseben jazz-orkester.

FILM O SVETEM LETU

V Vatikanu baš dokončujejo film, ki bo nazorno in zvono-prikazoval verske pobožnosti tekom svetega leta. Film pri-kazuje tudi panoramo vatican-skega mesta ter papežovo po-letno bivališče, grad Castelgan-dolfo. Skoro vse prizore spreml-ja v filmu petje znamenitega sikstinskega pevskega zbora. Film pojde po vsem svetu ob koncu svetega leta.

HITRA OBSODBA

Pred posebnim sodiščem v Gradcu je bil kmet P. Straus obsojen vsled požiga na smrt. Tri ure po izreku obsodbe so ga že obesili. To je prva smrtna obsodba, ki je bila v Avstri-ji izvršena izza konca svetovne vojne.

KDO ZNA LAGATI?

Burlingtinski (Wis.) klub laž-njivcev je priznal kolajno za najboljšo laž za leto 1934 B. Ceresiju iz Langeloth-a, Pa. — Natečaja se je udeležilo nad 2500 "lažnjivcev." Ceresi je dobil kolajno, ker je povedal, da je imel veliko uro, ki je vi-sela toliko časa na steni, da je senca nihala na steni napravila veliko luknjno. Skoro bi bil do-bil kolajno Schuyler Wiltfang iz South Bend-a, Ind. Ta je sporočil odboru, da je nad nje-govo hišo padla, baš v času ko je streho kril, taka meglja, da je nabil asfaltni papir dobrih deset čevljev čez zlebove, ne da bi bil opazil, da zabija žeblje v steno.

"lažnjivcev," je povedal, da je l. 1863 v San Franciscu zamrznil zaliv tako hitro, da niso imele žabe časa poskakati v vodo. — Zamrznile so v led tako, da so štrleli nad površino samo kra-ki. Cole je brž tekel in kupil koso, pokosil v dveh urah zab-je krake, jih poslal na 75 lad-jah v Francijo ter zaslužil 137 milijonov dolarjev.

PREVIDNOST SE NI IZPLA-CALA

Pariški pek Henry Lettiere je bil kaznovan na tri mesece zapore in 500 frankov globe, ker je napravil za svojo ženo "ključavnico," kakršno so za svoje soproge uporabljali sred-njeveški vitezi, kadar so odha-jali zdoma. Sodnik je obtožen-ca obsodil v tako strogo kazen kljub temu, da je njegova so-proga zanj prosila milosti. De-jala je sodniku: "Henrik je res morebiti prifrknjen, a jaz sem tudi. Ne morem videti moške-ga, ne da bi tekla takoj za njim."

PREPOVEDANO!

V Nemčiji: ženskam kaditi ali pa uporabljati rudečko za ustnice v javnih lokalih in pro-storih. Prebilo plesanje. Žen-skam, potegovati se za službe, za katere se potegujejo moški Judom, kopati se v znamenitej-ših nemških rekah.

V Franciji: Solnčne kopelji ženskam, nošnja hlač. Igrati doma na katerokoli godalo po deseti uri zvečer.

V Italiji: dekletom delati, če ne morejo dokazati, da jim je neizbežno potrebno. Lepotične tekme. Pariški kroj. Poljubi ti žensko na javnem prostoru izjemo železniških kolodvorov ženske obleke, ki ne segaj vsaj tri palce pod kolena. Vozit se na polnični železnici golorok Na Nizozemskem. Inozemski dijaki. Na Irskem: nedeljski časopisi. V Algeriji: vinogru-di. Na Špankem: udejetvovnje nun in duhovnikov v učiteljskem poklicu.

DVAJSET LET MED CLEVELANDSKIMI SLOVENCMI

John J. Oman

Počasi in zelo previdno je začela ladja LaFrance upregati svoje lastne gonilne stroje. Eden za drugim so se odstranili vlačilni čolni. Prepuščen samim sebi je obiral parnik svojo stezo. Ponosno kot lažnjak na reki je rezal vodo ven, ven proti izhodu, mimo otočka, na katerem stoji velikanski simbol svobode, moleč v roki svetilko visoko proti nebu, ča se nam zdi kot bi hotel pokazati smer, iz katere pride vsa svoboda, in tem več, čim bolj se držimo božjih zapovedi.

Slovenci smo stali zbrani na zadnjem koncu ladje ter zrlili nazaj na mesto New York, na velikansko grobljo, iz katere je sedaj v mraku brlelo nestevilno luči in se svetilo brezštevila razsvetljenih oken visoko pod nebom. Pred nami in za nami in ob naših straneh pa so švigali in se križali kakor ščurki na vodi, številni čolni in čolnčki raznovrstnih oblik in velikosti. Tuli so, zvižgali, cvilili, zvonili in čugugali, da se je zazdelo, kot da parnik pelje skozi velikansko dvorišče, kjer mučkajo krave, blejajo ovce, cvilijo prašiči, kokotajo kokoši in kvakajo gosi vse navskriž. Newyorški pristanišče je poleti noč in dan polno živahnega gibanja in gibajočega se tovara.

Drug za drugim so me pustili tovariši na krovu in so odšli v kabine k počitku. Za nje je bilo vse to že pogreta rihta. Za me je bilo vse nekaj popolnoma novega. Stal sem ob ograji in ne prestano zrl v oddaljajočo se zemljo. Pogled na New York je nekaj veličastnega. Poleg tega sem tudi prvič v življenju zapuščal svojo rodno zemljo in priznam, da mi je bilo nekam tesno pri srcu, ko sta mi noč in vedno širajoča se morská površina jemala domovino izpred oči.

Zamislil sem se onih zgodnjih slovenskih pionirjev, med katerimi sta bila tudi moja starša, ki so zapuščali svojo domovino v dnevih davno prošlih in na ladjah, na katerih je bilo življenje res tvegano in v okoliščinah, katere so jim povrnitev za vedno zabrajevale. Mislim, da sedaj vidim vsaj senco onega nepopisnega domotožja in srčne boli, ki so jo trpeli oni pri odhodu in o kateri mi je eden ali drugi v poznejših letih tako resno zatrljeval, pa sem se mu nevrjetno smejal.

In ko sem tako v duhu gledal številne Slovence in Slovenke puščati svojo rodno grudo ter se za vedno podajati v daljno tujino, vstali so pred menoj kot pravi junaki in junakinje, katerih spomin smo dolžni obdržati v časti, dasi so oni že zdavnaj popočali v tihe skoraj nepoznane grobove. Povem vam, da me danes, kot to pišem in čujem, da jih je osramotil neki rodni brat, pograbi jeza. Slika jih v svojih spish pred ameriško javnostjo, kot na pol civilizirane slabice, polne smešnih vrah in nizkotnih običajev. Pograbi me jeza, ko se spomnim nato, da bi zgrabil za smehevalca našega čvrstega naroda za čopo vrhu glave in bi mu tiščal to prvézneto butico tako dolgo v zgodovinsko knjigo, dokler bi ne naredila vsaj nekaj

vtisa tudi na njegovo grčo. Polnočna ura je bila že udarila, predno sem se konečno podal v kabino k počitku. Father Zakrajšek je že prav "glasno" spal in morda sanjal, da je v Ljubljani med svojimi domačimi. Odprl sem okno, zlezal pod strop na gornjo posteljo, kjer me je neprestani pljusk ob ladjo in eno merno prajteno gromenje strojev globoko pod nami prav kmalo zazibalo v sladko spanje.

Drugo jutro je bila sobota. Pozabil sem bil za hip, da nisem doma. Že sem mislil, da moram hitro v spovednico, ko mi udari na uho tisti večni cljop, cljop, valov ob ladiji. Pri tem se zgane tudi Father Zakrajšek pod menoj in zagrci tako zadovoljno, da sem tudi jaz legel nazaj in zadovoljno zopet zaspal. Bolj prijetne misli je ni, ko se človek zjutraj prebudi, kot zavest, da mu ni treba vstati ter da jo lahko potegne kakor dolgo hoče.

Solnce je med tem izšlo, morje je tiho poljubovalo ladjo ob straneh, ladja pa je mirno brnela in rezala svojo pot dalje, vedno dalje po vodi. Ko sem se v drugič prebudil, je moj tovariš, Father Zakrajšek, že metal vodo sebi v obraz in jo zopet pihal nazaj, da je sušelo, kot da se potalja trop tuljnov in prihaja na površje z glasnim kihanjem.

"Ha-hum! Bog vedi zakaj se človeku usta odpirajo, kadar je zaspan?" Vprašanje je bilo nastavljeno na tovariša, da bi mu tako dal znamenje, naj se hitro umije. I am next.

"O! Hvaljen Jezus! Kaj ste zbujeni?"

"Na veke! Kako pa naj človek spi, ko Vi in valovi delate tak sunder? Ali bo kaj kmalu zajtrk? Lačen sem."

"Ha, ha, haaaa!" se zasmehuje tovariš na ves glas. Kdor pozna Father Zakrajška, bo vedel, da se njegov smeh sliši daleč. "Poglejte na uro."

Vzamem svoj časomer iz te lovnika, ki sem ga prav za to česil poleg postelje na steno. "O, te vse ta male miš! 10 je ura. Tako pozno pa že dolgo nisem vstal."

"Da. Vse ta male in ta velike miši nama ne bodo dale zajtrka. Zamudila sva ga."

"Kaj bo pa sedaj?"

"Nič ne bo. Tudi zajtrka ne. Kar potolažite se, saj bo kmalu poldne."

"Ta je pa lepa. Za to prijazno obvestilo Vam ne dam niti počenega groša," sem godrnjal in se skušal izklobacati izmed odevi.

"Ej, kaj zajtrk! Počitek, počitek kot ga človek na ladji ima, to je nekaj vredno," je zadovoljno prigovaljal tovariš.

Konečno sva bila ene misli, da je bil nemoten počitek vreden več kot zajtrk. Takih nemotenih jutranjih počitkov je v našem življenju le malo, zelo malo.

Vstal sem, zagrabil pa periščev slane vode in si jo vrgel v obraz. Father Zakrajšek je že drzal svoj brevir, zato sem tudi jaz sledil njegovemu dobremu zgledu in zavžil nekaj dušne hrane predno je bilo telo nasičeno. (Dalje prihodnjič)

JUGOSLOVANSKI "MUČENIK"

Piše M. I. LAH, Cleveland, O.

V začetku zadnjega meseca sem čital v Enakopravnosti obširen protest proti jugoslovanski vladi, podpisani od raznih uglednih pisateljev v Ameriki, ki se zavzemajo za osvoboditev političnih jetnikov. Vsebinska protesta mi je dala vtis, da se je povrnila v Jugoslavijo prava srednjeveška inkvizicija. Protest se je objavilo na pobudo našega novega pisatelja, Louis Adamiča, ki je bil zadnje poletje v Jugoslaviji na obisku. Menda ni Slovenca, ki bi take novice sprejemal z odobravanjem. Prišlo mi je celo na mi-

sel, da je poniževalno za nas, ki smo že starejši Amerikanci kot je Louis Adamič, da bi tudi mi ne vzdignili svoj glas. Sadi imamo tamkaj še sorodnike in konečno še vedno naše misli jadrado v rajsko deželo naših mladostnih spominov. Toda predno se stori nepremišljeni korak, se mi porodijo pomisleki. Prejel sem namreč pismo od zaupnega prijatelja iz zasednega ozemlja, ki mi opisuje reševčino in še hujše okoliščine zatiranih Slovencev. Odločil sem se, da pošljem omenjeni protest v Ljubljano mojemu

bratu obenem s pismom, v katerem ga prosim, naj mi vendar pove resnico, saj bom celo stvar porabil na tak način, da se ne bo zvedelo od kod prihaja. Zapisal sem, da smo mi ameriški Slovenci oziroma Jugoslavlani tudi doprinesli svoj del požrtvovalnosti, da se je končno dosleglo toliko let zaželjeno ujediničenje južnih Slovanov. Čemu je potrebno oglašati to po ameriški javnosti take razmere, ne da bi se nam najprej dala prilika, da uredimo ali pomagamo urediti razmere tako, kakor nam veleva ne samo čut človečnosti, ampak kot ameriški Jugoslavlani. Odpisli mi takoj, kaj je resnica na tem!

Željno sem pričakoval odgovora, ki sem ga prejel zadnji teden in se glasi:

"Dragi brat! Hvala lepa za božične pozdrave, posebno za iztrižek o Adamiču. Ako je na tak način povrnil gostoljubnost svoji domovini, ki mu je dala prosto vožnjo po vsej državi, da je lahko videl vse, kar je hotel, je res žalostno. Kajti pri nas nič ne vemo o tem, kar pišejo v protestu ameriški čuvarji človeških pravic. Res je, da protidržavnih elementov nikjer ne božajo z najnežnejšimi rokavicami, ker ima vsaka država pravico in dolžnost, da se brani, kajti od države je odvisev obstoje milijonov ljudi. Mogoče je, da včasih policija postopa strogo, a to je povsod. Vse drugo je pa laž, ki je očitna. Jaz sem govoril z ljudmi, ki so bili zaprti zaradi komunistične propagande v Belgradu in so sami trdili, da so ž njimi kar najlepše ravnali.

"Take laže trosijo okoli koritarji in koristolovci ter plačalni agitatorji. Pri nas vlada svoboda in zakonitost, če pa kdo hujska proti državi, ga zapro tudi drugod.

"G. Adamič bi lahko pisal o nas kaj bolj resničnega, kar bi bilo zanj bolj častno, kakor pa to, da stranoti svojo rojstno domovino pred svetom. V čemur služi samo našim sovražnikom. Ravno radi takih ljudi je potrebna policija, za druge ne..."

Kakor vidimo iz pisma, ni nikaka izjava v Jugoslaviji v postopanju s političnimi jetniki kot drugod. Ako pogledamo v Nemčijo, kjer sekajo glave in v Italijo, kjer vojaštvo strelja v hrbet itd., pridemo do zaključka, da je pač povsod enako in tako je tudi v Ameriki.

G. Adamičev protest je bil na ta način predhodna reklama za njegovo izdajo knjige, ki naj bi našla širši trg. Način take reklame ne diši po naši širokoljubni ljubavi, ampak po brezobzirnem biznisu na račun nekoga drugega. Vsem nam je znano, da depresija objema ves svet, toliko hujše mora biti v Jugoslaviji, ki nima industrije in ne večjih trgovskih zvez. Razumljivo je tudi, da kompeticija za izvoz mučno zadnjeje razvoj 15 letne državnice, ki je na jugu ali morju intrigrirana od sovražnih Italijanov, ki komaj čakajo, da se razšopirijo na savske pokrajine. Ni potreba nikakega fanatizma, ampak treznega pogleda v razvoj časa. Človeške mase se grupirajo v dolgih dobah, civilizacija tudi ne pride čez noč. Saj se tudi severni in južni Amerikanci še danes malo postrani gledajo. Treba je malo agitacije, pa imamo kmalu civilno vojno.

Vzemimo pa sedaj razliko med Jugoslavlani. Zunanji odnošaji vere in druga nasprotstva! Treba je samo zaneti strast in nekoliko hujskanja, pa se bo pričel boj med narečji in verami. Kaj bo iz tega dobrega, bodo vedeli naši novi narodni ali ameriški vodniki. Resno zblizevanje slovenskih narodov v Evropi je danes edino upanje svetovnega mira. V resnici imajo ti narodi že danes v svojem področju "balance of power." Vsa znamenja tudi

kazejo, da se svetovne sile tega dobro zavedajo. Prvi nesporazum med temi narodi bi nudil pripravljenim vesilam odprtino, skozi katero bi udri svetovni požar, ki bi imel nedvomno svoje glavno stališče v Sloveniji.

S knjigo, ki v kratkem izide, bo mogoče naš novi pisatelj izvršil častno delo sebi in svojemu narodu. Bati pa se je, da bo ustrežal bravcem s senzacijami, ki nam ne bodo delale časti. Naj bo eno ali drugo, upajmo da bo treznot in zdrava misel ostala odločilen faktor tudi onim, ki bodo prvič brali o Jugoslavlanih in o jugoslovanskih mučenihih.

Malo odgovora "kikarjem"

Na moj članek "Nekoliko odgovora na kritiko," je odgovoril Ivan Jontez, alias psevdofilozof Podgoričan. Odgovoril je seveda v Prosveti, ki je pribežališče vseh takih, ki odgovarjajo s krampom in blatom, in med nje spada v prvi vrsti Jontez, alias Podgoričan, ki se me je že večkrat privoščil v Prosveti, toda mi nisem odgovarjal, ker se mi je zdelo nespartano argumentirati z njegovim filozofijo, predvsem, ker mi je znan položaj. Tudi to pot mi nisem mislil odgovorjati in mu ne bi, če se ne bi tikalo pisatelja Ivana Cankarja, ker Jontez potvarja in zavija to, kar sem jaz zapisal, da ne govorim o puhli repi, katero naj kar sam spravi.

Kar se tiče Ivana Cankarja, ne gledam njegovih obisti, četudi ga morda bolje poznam kakor Jontez; poznam ga ne samo po njegovih književnih delih, pač pa mi je bil pokojnik tudi osebno dobro znan. Toda o tem ne bom argumentiral, pač pa odločno odklanjam Jontezov potvarjanje, ko piše: "Jože se je doteknil tudi Ivana Cankarja ter podvomil, da bi bil Cankar naš največji pisatelj." Na to odgovarjam: Nikoli in nikjer nisem jaz zapisal, da dvomim, da bi bil Cankar naš največji pisatelj in nihče me še ni slišal, da bi kdaj zabavljal čez Cankarja kot pisatelja. Ne! Da sem pa zadnjič omenil glede Cankarja, pa ne v takem tonu, kot hoče to prikazati Jontez, alias Podgoričan, je pa to zaveda Enakopravnosti, ki se naravnost sarkastično norčuje iz gotovih oseb, ki sodelujejo pri Kult. vrtu. Namigavanje, da se izpreobrača Cankarja po smrti, je popolnoma napačno! Ivan Cankar je tak korak napravil sam, se poživljal na nekdanje oboževalce ter zaprosil župnika F. S. Finžgarja, svojega osebnega prijatelja, da mu je podelil sv. zakramente. Toliko o tem, da ne boste mislili, da sam ne bi poznate Cankarja. Da, poznate ga, toda precej narobe. Z njegovim imenom si hočejo nekateri kovati brezverski kapital, pozabljajo pa, da se je Cankar pred smrtjo na tako stvar poživljal ter jim pokazal fige.

Toda, če sem zapisal: "Vem, da je Cankar velik pisatelj," pa s tem še ni rečeno, da je najbolj zaslužen Slovenec. Ali sem Cankarja kot pisatelja kaj podcenjeval? Ali se to pravi dvomiti, da bi bil Cankar največji slovenski pisatelj? Jaz sem zapisal, da je bil "velik pisatelj," in imenoval nisem nikogar, ki bi bil v pisateljstvu tako velik, ali pa celo večji kot Cankar. Potemtakem torej izraz "velik" popolnoma zadostuje. Ali bi, po Jontezovem naziranju, morda moral zapisati: Cankar je večji kot Sokrat, Aristotel, večji kot Tolstoj? Toda bo menda že tako, ker ljudje Jontezove sorte hočejo vse največ vedeti. Toda če sem zapisal, da s tem še ni rečeno,

da je Cankar najbolj zaslužen Slovenec, sem tako tudi mislil. Vzemimo na primer dva moža: pisatelja Ivana Cankarja in dr. Janeza Ev. Kreka. Ne pristejava Kreka k Cankarju kot pisatelja k pisatelju, dasi je tudi dr. Krek pri svojem preobitem delu, ki ga je nadvse častno vršil za narod, krepko sukal pero ter pisal o stvarih, o katerih nekateri še danes nimajo pojma in ki tudi niso nobena malenkost. Največja knjiga, ki jo lastuje slovenski narod, je delo dr. Kreka. Toda četudi vse to odbijemo, stoji Krek po svojih zaslugah za narod višje od Cankarja. Če sodimo po dejanjih, je tako, pa nič drugače. Cankar je največji slovenski pisatelj, ni pa najbolj zaslužen Slovenec za svoj narod. Rusi na primer silno spoštujejo svojega pisatelja Leva Nikolajeviča Tolstojta ter ga imajo za svojega največjega pisatelja, pa nisem še nikoli slišal Rusa, ki bi dejal, da je Tolstoj najbolj zaslužen mož za Rusijo. Ne, to mesto zavzemajo drugi. Ni potrebno, da si ustvarjamo malike, marveč priznamo vsakemu to, kar mu po zasluženju gre! Čast in spoštovanje Cankarju, nihče mu ga ne odreka kot pisatelju, spoštovanje pa tudi drugim velikim možem slovenskega rodu, brez razlike na stranko! Pred mozem, kakršen je bil Krek, pa — klobuk dol!

Kar se tiče Mr. Adamiča, ga za enkrat še ne moremo primerjati Cankarju. Vsaj radi njegovega spisa o Sloveniji ali Carnioli, kakor jo on imenuje, in o Jugoslaviji na splošno. S tem pa še ni rečeno, da ni dober pisatelj. Utegne se zgoditi, da še Cankarja prekosil. Saj je še mlad in ima lepo priliko. Toda kar je pisal o Sloveniji, tega se pa ne more odobrati. Tudi knjige "The Native's Return," katero sem površno prečital, ne morem odobrati. V njej je isto, kar je napisal za Harper's Magazine, kjer opisuje "Smrt na Kranjskem." Tako tudi v knjigi "prekrole obrežuje in denarja potrebuje," ko hodijo, po njegovem, duše nazaj na malico. Potem, seve, kako ta duša nekaj časa frfota po sobi, potem pa odplahuta skozi okno, in podobne stvari. Je to za ameriško javnost? Še za smešnice ne! Take neslanosti je spravlil skupaj ter jih serviral Američanom, ki v svoji navnosti kar požirajo to neumnost. Mr. Adamič je imel res sijajno priliko, da nas predstavi ameriški javnosti, bolj ko kdo drugi, pa nas je predstavil v tako slabi luči! Majhne stvari je gledal skozi mikroskop, velikih in res lepih šeg in običajev, ki dičijo narod, pa ni videl. Sedaj pa tako kričanje in zamera, če kdo ne kriči — Hozana! Ako si drzne kdo podvomiti in kritizirati, brž zaženo krič, da jih oblavimo z gnojnico! In kako majhni smo po njihovem naziranju: niti do gležnjev mu ne sežemo. Jaz jim skromno povem, da se ne skušam povzpeti niti do njih padlatov, marveč ostajam kar skromno pri svojem in tudi naslov "intelligence" hvaležno odklanjam, če ga morda po pomoči meni štulijo. Tudi "fovs" nisem nikomur, če sem pa povedal svoje mnenje, se mi je zdelo tako prav. Rad sprejemem marsikaj, ne pa tega, da se pršteva naš narod med take "bohunké!" Ako boš povedal Američanu, ki je bral to delo, da si "Slovenian" ali "Carniolian," te bo pogledal zvedavo kot kačka medveda, čes: torej ti si eden izmed onih ljudi, ki imajo tako vero! In pomilovalno se ti bo nasmehnil.

Sicer pa bodi na tem mestu povedano, da so gotovi listi res vehementno udarili pisatelja Mr. Adamiča, in sicer v vse drugačne trdem tonu kakor slo-

venski. V nekem listu, ki ima precej tisoč naročnikov, bere urednik dotičnega lista levite Mr. Adamiču, ki ga imenuje Američana slovenskega porekla, potem se pa znese nad njegovimi spisi o Jugoslaviji, o katerih pravi med drugim, da niso nič drugega kot "smešna tvorba," ter da imajo približno isto veljavo kot pripovedke iz "Tisoč in ene noči." Potem list naglaša, da gotova naivna ameriška publika vso to stvar v svoji naivnosti verjame in zatem pristavlja, da temu ni tako. Tako sodijo oni, ki tudi poznajo jugoslovanske razmere ter ne sprejemajo vsake navosti za božjo besedo. Ne boš nas tako predstavljal! Ne vem, ali so to kritiko pri Enakopravnosti čitali ali ne, toda Jontez dvomim, da jo je.

Vem, da ni posebno prijetna stvar, ko pride kaka nova knjiga v javnost in jo listi obdelajo, če se ne strinjajo s pisateljem, da je joj! Pečat dobi šele, ko poznavalci potrdijo oceno. Res, presajati se skozi kritično rešeto, ni prijetna stvar!

Jaz sicer nisem noben poklicni kritik in se tudi nikoli ne smatram za takega, in vse to sem omenil le mimogrede, ker se me napada radi tega, ker se ne strinjam, da se o našem narodu piše take naivnosti. Zato pravim: če si nabavite knjigo, čitajte jo sami, ne dajte je pa svojim otrokom, da se ne bodo potem norčevali iz vas in vaših staršev, čes, da ste v Jugoslaviji res "bohunks" ter še daleč za luno. Saj koncem konca ni zamere pisatelju, ker mu stanje stvari ni tako dobro znano, le žal, da je nasedel naivnejšem ter tako delo serviral Američanom!

Josip Grdina.

Odgovor Mr. Barbiču

Cleveland, O.—Mr. Barbič napada v Enakopravnosti dne 23. januarja 1934 slovenske council-mane, ker niso volili za Reedovo resolucijo za dohodninski davek. Mr. Barbič piše: "Evo ga, demokratje, ki ste volili Slovence mesto delavske kandidate za mestno zbornico."

Potem piše, kaj je bral v Cleveland Press. Mr. Barbič, ti si bral časopis in nič drugega. Ti ne veš kaj govoriš in ne poznaš faktov, nimaš nobenih dokazov, ne veš rezultata, zaključka in izvida. In če ne veš kaj govoriš, je najbolje, da molčiš.

Pišes, da bi Reedova resolucija prinesla letno \$70,000.00 dohodkov. Toda ko je prišla Reedova resolucija v razpravo, ni bilo nikjer povedano, kdo bo plačal: delavec ali kapitalist. Tudi ni bilo pisano, kam bo šel ta denar, ali za šolo ali za brezposelno zavarovalnino, ali za ceste ali za politikarje. Bilo je le pisano, da mi prosimo governerja, da nam dodeli dohodninski davek v državi Ohio. Ko smo pa vprašali, kako misli Mr. Reed, kdo bo plačal ta davek, je rekel, da recimo tisti, ki zasluži \$3,600.00 na leto. In ko je bil vprašan, zakaj ni tega zapisal v svojo resolucijo, je rekel, da on noče tega napraviti. Ko je bil nadalje vprašan, kdo bo plačal ta davek: ali delavec, trgovec, korporacije ali bankirji, je rekel, da se on o tem ni hotel izraziti v resoluciji. Potem je predlagal, da se sprejme njegova resolucija, ne da bi šla pred odsek, da bi se jo tam kaj popravilo. Zbornica je pa sklenila, da gre ta resolucija v postavodajni odsek.

In ako se ti, Barbič, toliko zanimava za stvar, da kričiš po časopisih nekaj kar ni res, pridi v mestno zbornico v ponedeljek ob štirih popoldne, pa boš slišal, kaj je na vsej stvari, in boš lahko tudi nekaj rekel v korist Reedove resolucije, ako boš hotel. Prinesi pa seboj ušesa in oči, da boš videl in slišal resnico.

Ti pišeš, kje sta bila naša rojaka, če sta sedela na ušesih, ali pa se bojata. Mislija, da sta bila poslana v mestno zbornico samo zato, da bosta prejemale \$1,800

plače na leto. Kje je tisti unio-nizem, ki bi moral priti na površje v delavskem vprašanju.

Jaz čestitam vsakomur, ki kritizira delo uslužbenca, kadar je kritizacija na mestu. Barbičev dopis je pa napad pravici in jaz tega nisem zaslužil, ker nisem glasoval za Reedovo resolucijo. Vaše pisanje, Mr. Barbič, je laž, ker ne pišete resnice. Dobite si City Record, ki je oficialni list mestne zbornice in ne pa Cleveland Press za pojasnilo.

Mr. Barbič, človek v mestni zbornici mora rabiti pamet in ne samo jezik in da ve kaj govori. Torej bi vas opomnil, da drugič malo premislite kaj pišete ali govorite, da si ne boste politično glave razbili.

Anton Vehovec,
19100 Keewanee Ave.

Banket in ples "Adrije"

Zdravo, prijatelji in ljubitelji petja!

Še enkrat se moram oglašiti, ker sem napravila malo pomoči zadnji teden in hočem to danes popraviti. Obenem pa želim sporočati nekaj novega in sicer, da gre do vstopnice hitro izpod rok ter jih že ni več mnogo na razpologo. Saj so mi celo rokaji iz Loraina obljubili, da gotovo pridejo. In veste, kdo bo igral valčke, polke in vse moderne komade? Nihče drugi kot Johnnie Pecon. Tako, ali vam to zadostuje, vi sitneži, katerim že človek ne ve kako bi ustregel.

Pa še nekaj. To ne bo banket, ampak izvrstna večerja. Kdor pa ne mara večerje, naj pride pa malo pozneje, ko bodo vstopnice samo 25 centov.

Pevski zbori imamo mnogo truda in v teh časih depresije potrebujemo še več pomoči prijateljev in ljubiteljev petja. Pri našem zboru je skoro vsa tu rojena mladina. Jaz sama sem ena mladih in veste, da to ni lahko, ker nekaterim je prava teža slovensčina, čeprav je to naš materin jezik. Tu v naši "bali Ljubljani" smo bili zadnje leto skoro popolnoma pozabljeni, toda s trudom in ljubeznijo lahko ohranimo našo materinsko govornico. In kje je lepša prilika kot pri lepi pesni.

Vse bo pa v nedeljo 28. januarja v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Pevski zbor "Adrija" se bo potrudil kar največ mogoče, da bo vse zadovoljno. Gotovo nam bodo vromenski bogovi naklonjeni, da bo vreme kot je bilo zadnje dni. Kaj je lepšega kot malo svežega zraka v tem zimskem času, malo zabave in nato se pa sladko zaspi.

Mnogo bi še rada pisala, toda se bojim, da bi preveč nadlegovala g. urednika in bi dopis zagnal v koš.

Pozdrav vsem in na svidenje v nedeljo.

Miss Jean Golic,
19602 Shawnee Ave.

**GREAT 3-RING
GROTTO
CIRKUS
PUBLIC HALL
Jan. 24—Feb. 3**

Dvakrat dnevno
(razven v nedeljo)

Vstopnina 50c

Rezervirani sedeži 75c, \$1.00,
\$1.25

Naprodaj v Public Hall box
office

Polnna predstava v sredo
popoldne ob 2:15 za dobro-
bit P. T. A. otroški sklad.

DR. FRÉD J. MAKOVEC
OSTEOPATHIC PHYSICIAN
202 Colonial Arcade
Cherry 3580 Endicott 8425
Uradne ure: 9. dop. do 5. pop.
Zvečer in v nedeljo samo po
dogovoru

Spisal Lewis Wallace:

Ben-Hur

"Pročnja ti je rešena enkrat za vselej: Mesala ne dobi nič. Iti moram in si zapisati v dnevnik svojih velikih doživetij — zapisati si moram sodbo Rimljana proti Rimljanu! Toda, Egipt, ali te je poslal Mesala, da mi sporočiš to prošnjo?"

"Plemenitega srca je in sodil te je po svoji plemenitosti."

Ben-Hur je prijel roko, ki mu je slonela na ramo.

"Ker ga poznaš kot tako ljubeznivega, zala Egiptčanka, tedaj mi izvoli reči, ali bi storil, kar želi od mene, tudi on meni, ako bi bil v njegovih razmerah? Odgovori, odgovori, pri Izidi! Odgovori, zaradi resnice same!"

V prijemu roke kakor tudi v pogledu mu je bilo nekaj vsiljivega.

"Oh!" je pričela, "Mesala je —"

"Rimljan, si hotela reči. Pomeni li to, da bi moral kot Jud meriti svoje obveznosti do njega z drugim merilom kakor njegove obveznosti do sebe; mar naj bi mu moral kot Jud odpustiti svoj dobiček samo zato, ker je Rimljan. Če želiš še kaj povedati, Baltazarjeva hčerka, govori naglo, prav naglo; kajti tako mi Gospoda izraelskega Boga, če se mi kri razburi in razpali do skrajnosti, ne bi mogel nemara več upoštevati, da si ženska, četudi krasotica! Mogel bi te smatrati le za vohunko svojega gospodarja, ki ga tem bolj sovražim, ker je Rimljan. Govori, toda hitro."

Zavrnila mu je roko in je stopila nazaj v žarko luč. Vsa prirojena ji zloba ji je sikala iz oči in glasu.

"Ti droženkar in stročnatinar! Meniš li, da bi te mogla še ljubiti, odkar sem videla Mesalo! Ljudje, kakor si ti, so rojeni, da mu služijo. Zadostovalo bi mu sicer šest talentov, toda jaz ti velim: dodaj jih tem še dvajset — dvajset talentov, ali čuješ? S tem bodo plačani poljubi, ki si mi jih ukradel in mi obsopal z njimi mali prst, četudi z mojim dovoljenjem; pri tem ne jemlji prav nič v poštev, da sem te toliko časa spremljala in te trpela s hlinjeno ljubeznijo, kajti s tem sem služila njemu. Trgovce tukaj je upravitelj tvojega denarja. Če ne bo imel do jutri opoldne v rokah tvojega nakazila za mojega Mesalo, glasečega se na šest in dvajset talentov — zapomni si vsoto! — boš imel opravka z gospodom Sejanom. Preudari dobro in zbogom."

Odšla je proti vratom, ali Ben-Hur ji je prestregel pot. "Stari Egipt živi v tebi," je vzkliknil. "Povej Mesali, kjerkoli ga boš videla, bodisi jutri ali pojutrišnjem, tukaj ali v Rimu, kar ti sedaj naročam. Povej mu, da sem dobil nazaj svoj denar, tudi onih šest talentov, katere mi je bil ugrabil, ko je izropal premoženje mojega očeta; povej mu, da sem se živ vrnil z galeje, ki me je poslal nanjo, in se v svoji moči veselim njegovega beraštva in sramote; povej mu, da smatram telesno pohabljenost, ki mu jo je povzročila moja roka, za prekletstvo našega Gospoda izraelskega Boga, ker mu je taka kazen primernejša nego smrt za zločin, ki ga je izvršil na slabotnih; povej mu, da mi mati in sestra, ki ju je dal zapreti v Antoniji, da bi umrli za gobami, še živite in sta zdravi, za kar se moram zahvaliti moči onega Nazarečjana, ki ga tako silno preziraš; povej mu, da sta se, da mi bo srca večja, vrnil in bom živ vel posihmal zgoraj za njuno ljubezen in mi bo to nadomestilo za nečisto strast, ki boš poskušala

njega namesto mene z njo osrečiti; povej mu — v tolažbo sebi, ti utelešena lokavost, kakor tudi v tolažbo njemu, povej mu, da mi ne bo mogel gospod Sejan, ako pride semkaj, nič oropati. Dediščino, ki sem jo dobil po duumviru hkratu z vilo pri Misenu, sem prodal in izkupiček je varen pred njegovimi rokami, kajti denar kroži v menicah po svetovnih tržiščih. Povej mu, da je tale hiša in vse premoženje, blago, brodovi in karavane, s katerimi vodi Simonides trgovino s takimi knežjimi dobički, zavaranovo s cesarskimi varnostnimi pismi, kajti modra glava mojega upravitelja si je znala pridobiti neprecenljivo vrednost cesarske milosti in gospod Sejan si je namesto lepega dobička izbral rajši ribarjenje v kalnih mlakah krvi in krivice; povej mu tudi, da ne bi dobil, četudi ne bi bilo vsem tem trohice resnice, četudi bi bila ves ta denar in vse premoženje v mojih rokah, niti najmanjšega dela moje imovine. Četudi bi morda izsledil naše judovske menice in bi lahko prisilil imetnike, da bi mu izročili vrednosti, mi je mogoče še en umik: z darilno listino poklonim vse cesarju. Tega, zala Egiptčanka, sem se naučil v atriju velike prestolnice. Povej mu tudi, da mu spričo svoje trmoglavosti ne pošiljam le prekletstva z besedo, temveč da pošljem kot boljši dokaz svojega neutušenega sovraštva naden nekoga, ki mu bo dokazal več, nego so vsa kričava prekletstva. In ko te bo gledal ob poročanju mojega obvestila, Baltazarjeva hčerka, mu bo rimska prekanjenost hipoma razodela, kaj mislim. Pojdi sedaj, jaz odhajam."

Spremljajo jo je do vrat in ji z izbrano vljudnostjo odmaknil zavese, ko je odhajala.

"Mir s teboj," je vzkliknil, ko je izginila.

Sedmo poglavje

Ko je Ben-Hur odhajal iz gostinske sobe, mu niso bile kretnje niti približno tako živahne kakor tedaj, ko je stopil vanjo, stopinje so mu bile počasnejše in glava se mu je spotoma povsila nizko na prsi. Sprevidel je, da ima lahko človek kljub zlomljeni hrbtnici zdravo pamet, in je razmišljal o tem odkritju.

Po nesreči je človeku lahko gledati nazaj in presojeti nemile razloge, kajti ležijo mu, rekel bi, na dlani. Potemtakem je bila mlademu Ben-Huru misel, da niti malo posumil o Egiptčanki kot Mesalovi zaveznici, temveč se je leta in leta slepo drevil za njo in ji izročal sebe in svoje prijatelje bolj in bolj na milost in nemilost, skeleča rana njegovi ničemurnosti. "Spominjam se," je govoril sam pri sebi, "da ni imela niti ene besedice nejevolje zoper verolomnega Rimljana pri Kastalijskem vreleu! Spominjam se, kako ga je poveličevala, ko sva se vozila s čolnom po jezeru v palmovniku! In, oh!" — umolknil je in tlesnil živo z desnico ob levico — "oh! skrivnost onega dogovorjenega sestanka v palači Iderni mi sedaj ni več skrivnost!"

Pripomniti pa moramo, da se je ta rana vsekala v njegovo ničemurnost; na srečo se ne pripehti često, da bi ljudje za takimi ranami umirali ali pa tudi dolgo časa od njih trpeli. A Ben-Hur je imel vrhu tega še neko nadomestilo, zato je nenadoma krepko vzkliknil: "Slava Gospodu Bogu, da se me ta ženska ni še dlje držala! Sedaj vidim, da je nisem ljubil."

(Dalje prihodnjič.)

DNEVNE VESTI

Oče in mati ne dovolita operacije svojega sina

Eau Claire, Wisconsin, 26. januarja. Ali ima sodnija pravico odločiti, da se 4-letni otrok podvrže operaciji, če zdravniki tako zahtevajo, toda se starši branijo, o tem bo moral sodnik George Blum v tem mestu odločiti. Zdravniki so prosili že dolgo časa Mr. in Mrs. Velie, da podvržeta 4-letnega sina operaciji na kosteh, ker so prepričani, da bo otrok brez operacije ali invalid za vse življenje ali pa bo kmalu umrl. Velie je uposljen pri Salvation Army. "Mojega sina bo samo Bog ozdravil," je rekel Velie. In njegova žena, mati sedmih otrok, je dostavila: "Naše molitve so bolj mogočne kot vsa zdravniška pomoč."

LaGuardia proti 8-urnem delu ognjegasciev

New York, 26. januarja. Newyorški župan La Guardia je vetiral danes novo postavlo, glasom katere bi ognjegasci v New Yorku delali samo osem ur na dan. Župan je izjavil, da če se to uresniči, bi mesto New York moralo najeti toliko nadaljnih ognjegasciev, da bi to veljalo \$5,000,000 na leto. Ker pa mesto nima denarja niti za najbolj nujne stvari, je postavlo seveda prepovedal.

Osem obtoženih, da so ubili nadškofa

New York, 26. januarja. Danes je bilo tu osem mož obtoženih umora prve vrste z vezi z umorom armenskega nadškofa Leon Touriana, ki je bil pred altarjem zaboden na božični dan. Vseh osem obtožencev spada k neki tajni politični organizaciji Armencev. Aretirani so bili par dni po umoru.

Delavci, ki so tretjič dobili boljše plačo

Tiffin, O., 24. januarja. — Uslužbeni v Webster Mfg. Co. v tem mestu, so dobili od lanskega septembra že tretjič zboljšano plačo. Vsakokratno zboljšanje plače je znašalo 10 odstotkov, tako da je bila plača uslužbencem zvišana za 30 odstotkov tekom štirih mesecev. Kompanija zaposluje 300 mož.

Preds. Roosevelt ima hude pse v Beli hiši

Washington, 25. januarja. — Predsednik Roosevelt je odredil, da se pošlje velikega psa volčjaka "Major," ki je dosedaj "gospodaril" v Beli hiši, v pregnanstvo. Volčjak je popadel večer senatorice Hattie Caraway in več drugih oseb. Ker so pa Rooseveltovi vnuki jokali za psom, so dobili drugega, manjšega, ki ni nevaren.

Pet sob

se da v najem, kopalnice, klet, furnez, garaža, velik sadni vrt, vse za samo \$15.00 na mesec. Vprašajte pri Louis Petrich, 18613 Keevanee Ave. Tel. KENmore 3198-W. (23)

ZAHVALA

Spodaj podpisana se prav iskreno zahvaljuje vsem našim prijateljem, ki so nama pripredili "surprise party" v soboto, 13. januarja ob priliki 25-letnice najinega zakona. Iskrena hvala ženam in Gospodinjiskemu klubu, ki so vsi stvar organizirali za ta slavnostni večer in pripravili vse dobrrote, da je izgledalo kot na ženitovanju. Nadalje se zahvaliva za darove, ki so ji darovali sledeči: Mr. Fr. Žiberna, Mr. in Mrs. Frank Skufca, Mr. in Mrs. Louis Prhne, Mr. in Mrs. Anton Perušek, Mr. John Fortuna, Mr. Ignac Novak, Miss Mary Gregorič, Mr. in Mrs. Zupančič, Mr. in Mrs. Ludvik Vrček, Mr. in Mrs. Fred Philips, Mr. in Mrs. John B. Fortuna, Mr. in Mrs. Frank Košak, Mrs. Frances Lipnos, Mr. in Mrs. Jakob Jemec, Mr. in Mrs. Rud. Franetič, Mr. in Mrs. Chas. Hočvar, Jr., Mr. in Mrs. Charles Hočvar st., Mr. in Mrs. Gregor Hribar, Mr. in Mrs. Mike Hrovat, Mr. in Mrs. Mike Femeč, Mr. in Mrs. John Hrovat, Mr. in Mrs. Domen Pečnik, Mr. Anton Link, Mr. in Mrs. Louis Lipnos, Mr. in Mrs. Louis Fink, Mr. in Mrs. Nick Vranešič, Mr. Math Sirk, Mr. Victor Harvey, Mr. in Mrs. Martin Martinšek, Mr. in Mrs. Andrej Hočvar, Mr. in Mrs. Anton Gorenc, Mr. Joe Boh, Mr. in Mrs. Frank Shemrov, Mr. in Mrs. Frank Jelušič, Mr. in Mrs. Mike Plute, Mr. in Mrs. Frank Stavec, Mr. in Mrs. Joe Pečjak, Mr. in Mrs. Joe Gregorič, Mr. in Mrs. John Slivar, Mr. in Mrs. Frank Lerbacher, Mr. in Mrs. Joe Legan, Mr. in Mrs. Frank Boh, Mr. in Mrs. Andrej Rezin, Mr. in Mrs. Louis Simočan, Mr. in Mrs. John Breznikar, Mr. in Mrs. Frank Perko, Mr. in Mrs. Louis Kostelc, Mr. in Mrs. Vincent Zimšek, Mr. Joe Lekan, Mr. Andrej Zagar, Mr. Primož Kogoj, Mr. Silvester Pavlin, Mr. Joe Blatnik, Mr. Anton Meljač, Mr. John Pečkarek, Mr. Louis Ferfolia.

Nadalje se zahvaljujeva društvu Zvon in Gospodinjiskemu klubu za darilo. Zahvaljujeva se Mr. in Mrs. Louis Kostelcu, ki sta dala prostor za surprise party, nadalje najinim hčerkam in mojemu bratu Joe Leganu in prijatelju Gorenju, ki sta vso to zadevo na tako skrivnosten način vodila. Zahvaliva se nadalje prijatelju Zimšku in pa Mrs. Rezin, ki sta naju na tako nepricakovan način iz hiše izpeljala, da ni bilo časa, da bi se malo nalispala. Torej še enkrat prav iskrena hvala vsem skupaj in ostane ma hvaležna

Mr. in Mrs. Frank Legan.
Maple Heights, O.

Zahvala

Podpisana Frank in Antonija Peček se na tem mestu Iskreno zahvaljujeva za veliko presenečenje, ki so ga nama skazali najini sinovi in hčere s tem, ko so naju iznenadili s tako imenitnim "Surprise Party" povodom 33-letnice najine poroke. To praznovanje se je vršilo letos 11. januarja, ob 38-letnici najine poroke, ko sva dne 11. januarja, 1895, stopila v zakon.

V prijetno dolžnost si štejeva, da se na tem mestu iskreno zahvaliva sinovom in hčeram za veliko ljubezen in požrtvovalnost, ki ste jo nama izkazali. Naj Vam ljubi Bog povrne vse na tem in na onem svetu.

Dalje se zahvaliva vsem prijateljem in znancom, ki so naju posetili na tem lepem večeru, ki nama ostane v trajnem spominu, ter naju iznenadili z lepimi darili v darjarju in blagu. Naj Vam vse stotero povrne Bog. Skušala bova Vam vsem skupaj povrniti Vašo ljubezen napram nama. Iskreno pa kličeva vsem skupaj: najprisrčnejša hvala za vse!

Frank in Antonija Peček
1072 E. 67th St.

Dr. A. A. Urankar

ZOBOZDRAVNIK
X-ZARKI... PLIN
Superior in E. 71st St.

DEBELI PREŠIČI NARAVNOST Z DEZELE

Vseh velikosti, živi ali osnaženi, pregledani od mesta in jih pripeljejo, kamor želite. Meso v kosih, šunke, piščeta, loins in vse druge stvari se dobe vsak torek in četrtek. Pridite in izberite si sami.

H. F. HEINZ
Vine St., Willoughby, O.
Tel. WICKliffe 110-1-2

Mi takoj lahko rabimo

INTERNATIONAL Savings and Loan hranilne knjižice enako City Savings, Union in Guardian Trust Co. knjižice. Mi damo najboljšje pogoje v mestu v zameno za pohištvo, peč, preproge, električne pralne stroje, likalnike, čistilce in ledenice.

Vprašajte Mr. J. Peruska

KRICHMAN & PERUSEK
FURNITURE CO.
15436 Waterloo Rd.
odprto v ponedeljek, četrtek in soboto zvečer
Telefon: KE 0164

MAYTAG

\$40. znižan

sedaj samo \$39.50
Mi vzamemo kot gotovino hranilne vloge posojilnice.

MANDEL HARDWARE

15704 Waterloo Rd.
Telefon: KE 1282
Zastopnika: Jerry Bohinc,
John Cesnik Jr.

✓ PERE VELIKO
BOLJE

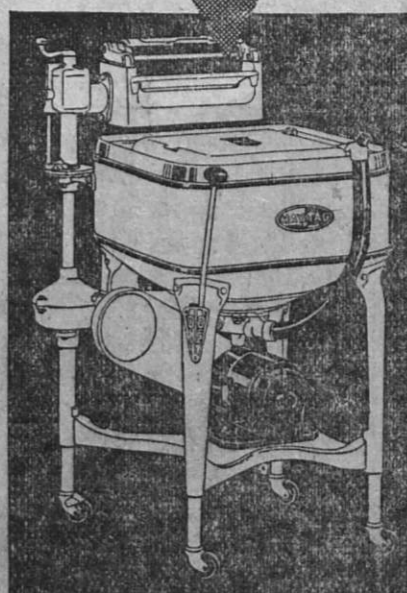
✓ PERE VELIKO
HITREJE

✓ IN PERE VELIKO
VESTNEJE

✓ ZA PERILO JE
MNOGO LAŽJI

✓ STANE MANJ
ZA OBRATOVATI

NEW MAYTAG

Poprej
\$129.50

sedaj

\$89.50

Pokličite HENDERSON 2088 za brezplačno demonstracijo na vašem domu.

A. Grdina & Sons

6019 St. Clair Ave.

15301 Waterloo Rd.

HENDERSON 2088

Trgovine odprte zvečer v ponedeljek, četrtek in soboto

DR. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK
St. Clair in E. 62nd
vhod na E. 62d St.

18 let v enem uradu. Puno zobozdravništvo. Nič sollicitatorjev, da bi dobili bolnice.

DR. A. F. VICHICK

9217 Miles Ave.
Tel. Michigan 2122

Uradne ure: 9 do 12
1:30 do 5
6 do 8
V sredo samo dopoldne

Za plumberska dela in za napeljavo gorkote se pogovorite z

A. J. BUDNICK

6707 St. Clair Ave. tel. Henderson 3289 ali telefonirajte na dom KENmore 0238-M.

Norwood Sweet Shoppe

Mrs. Frances Krašovic
NAJFINEJŠI CANDY, SLADOLED
8206 St. Clair Ave.
(graven Norwood gledališča)

POUK NA KLAVIR KLASICIEN IN POPULAREN

Posebna ponudba: 10 poukov za \$250; posamezni po 40c.
Vpišite se pri S. OPASKAR
1106 E. 64th St.
ob sredah od 5 do 7

Najhitreje do Jugoslavije BREMEN • EUROPA

EKSPRESNI VLAK ob parniku v Bremerhaven za jamec pripravno potovanje do LJUBLJANE.

Ali petujate z znanimi ekspresnimi parniki:

HAMBURG - DEUTSCHLAND

ALBERT BALLIN - NEW YORK

KARTE ZA TJA IN NAZAJ V III. RAZREDU \$193.50

Od NEW YORKA do LJUBLJANE in nazaj in več.

Izberne železniške zveze od Cherbourgja, Bremena ali Hamburga
Tudi redna odplutja z dobro znanimi kabinskimi parniki.

Za pojanila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

1119 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio

Razprodaja se še nadaljuje

Oglejte si našo spomladansko zalogo

OBLEKE \$11.75

POVRŠNIKI \$14.75

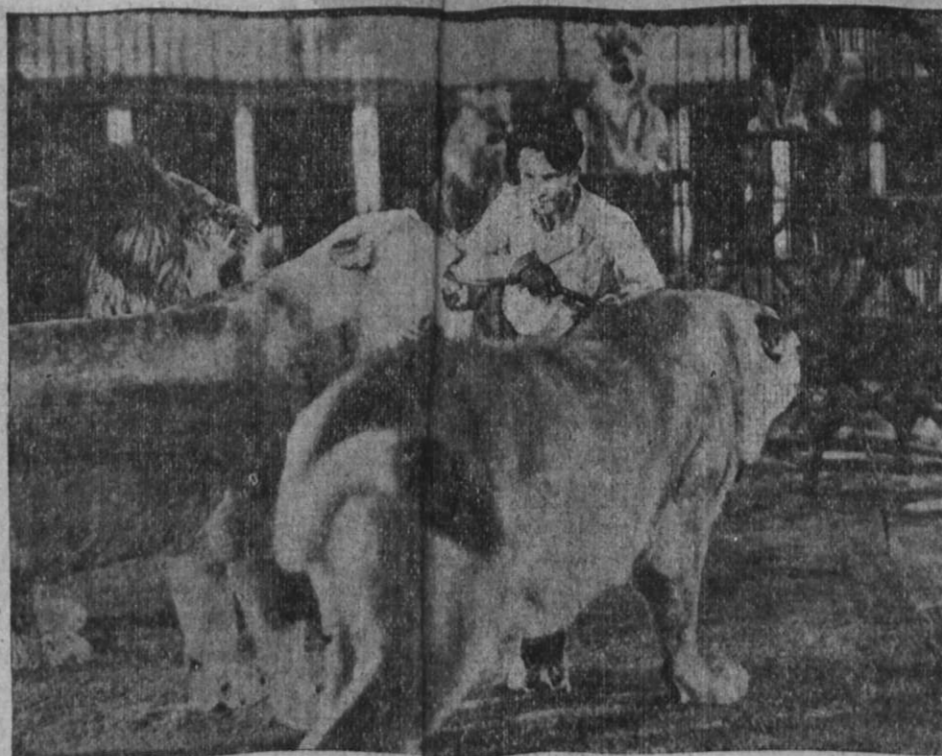
SUKNJE \$14.75

Za malo naplailo vam shranimo obleko do velike noči.

Kupite direktno iz naše tovarne

BRAZIS BROS.

6905 Superior Ave.

24. januarja se je pričel v Public Hall eden največjih cirkusov, kar jih je še bilo v Clevelandu. Cirkus do inel svoje predstave do 3. februarja in sicer vsak dan dve, popoldne in zvečer. Zanimiva je dresura levov, konj, slonov in drugih živali. Nastopajo klovni, ki vzbujajo smeha na koše. Splošna vstopnina je 50 centov, rezervirani sedeži so pa od 75 centov naprej.